

Žirovske novice

ČASOPIS ZA OBČINO ŽIRI • November 2025 • LETNIK 6 • STEVILKA 5

Izvedli vse večje
predvidene projekte

STRANI 4 IN 5

Dve leti že z vadbo
skrbijo za zdravje

STRAN 8

Žirovski košarkarski
šampionki

STRANI 20 IN 21

Končana obnova ceste Pod griči

V okviru obsežnega projekta hidravlične izboljšave vodovodnega sistema je Občina Žiri v prvi polovici septembra uspešno zaključila že drugo cestno ureditev.

MATEJA RANT

V sklopu milijon in pol evrov vrednega projekta obnove vodovodnega omrežja, za katerega je občina pridobila tudi evropska in državna sredstva, se je občina letos lotila obnove vodovoda v Dobračevski ulici, na cesti Pod griči ter v Prvomajski in Čevljarski ulici, sočasno pa obnovila ceste z vso drugo komunalno infrastrukturo vključno z vgradnjo cevi za optično omrežje.

Potem ko so že pred časom končali obnovo Prvomajske ulice, so zdaj dela zaključili tudi na cesti Pod griči, je pojasnil svetovalec za komunalno infrastrukturo na občini Miha Kavčič. Obnovili so približno 350 metrov dolg odsek ceste, ob prenovi vozišča pa so po Kavčičevih besedah uredili še novo javno razsvetljavo in pločnik. »To bo bistveno prispevalo k večji varnosti in udobju za pešce.« Omenjena naložba, ki jo sofinancirajo z evropskimi sredstvi, je bila vredna okrog štiristo tisoč evrov. »Do konca leta je predvideno še dokončanje del v preostalih dveh ulicah – Čevljarski in Dobračevski. S tem bo Občina Žiri naredila pomemben korak k izboljšanju infrastrukture in kakovosti bivanja svojih občanov,« je še dodal Kavčič.

Pred časom so končali tudi obnovo ceste Pod griči.

Foto: Gašper Kristan

»Rožnato« drevo v opomin

S posaditvijo »rožnatega drevesa« so tudi v Žireh opozorili na kampanjo Združenja Europa Donna Slovenija, s katero ozaveščajo o raku dojk in rakah rodil.

MATEJA RANT

V podporo boju proti raku dojk se je tudi Občina Žiri letos prvič v okviru rožnatega oktobra – mednarodnega meseca ozaveščanja o raku dojk, pridružila akciji zasaditve rožnatih dreves. Rožnato drevo so zasadili v Športno-rekreacijskem parku Pustotnik, in sicer gre za mesnordeči divji kostanj, so pojasnili na občini.

Tako so tudi v Žireh opozorili na kampanjo Združenja Europa Donna Slovenija, s katero ozaveščajo o raku dojk in rakah rodil ter o pomenu zdravega načina življenja, rednega mesečnega samopregledovanja dojk in preventivnih presejalnih programih Dora, Zora in Svit, so poudarili na občini in spomnili tudi na letošnje sporočilo, ki se glasi: »Ne pozabi nase!« S tem želijo sporočiti, da je skrb za zdravje enako pomembna kot vsa druga vsakodnevna opravila.

V podporo boju proti raku dojk se je letos tudi Občina Žiri pridružila akciji zasaditve rožnatih dreves. Foto: Tanja Mlinar

KOLOFON

ŽIROVSKE NOVICE (ISSN 1408-2810) izhajajo kot priloga časopisa Gorenjski glas za občino Žiri. Izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj, Nazorjeva ulica 1, Kranj, info@g-glas.si, (04) 201 42 10. Občina Žiri, Loška cesta 1, 4226 Žiri. Odgovorna urednica: Mateja Rant, mateja.rant@g-glas.si. Uredniški odbor: Jožica Kacin, Barbara Peternel, Nives Markelj, Jana Jenko. Oglasno trženje: Robert Aleksić, robert.aleksic@g-glas.si, telefon: 040 508 891. Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. Priprava za tisk: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj. Tisk: Tisk Žnidarič, d. o. o. Naklada: 1800 izvodov. Distribucija: Pošta Slovenije. Žirovske novice vsa gospodinjstva v občini Žiri prejemajo brezplačno. Na naslovnici: Zasaditev rožnatega drevesa na Pustotniku, foto: Tanja Mlinar

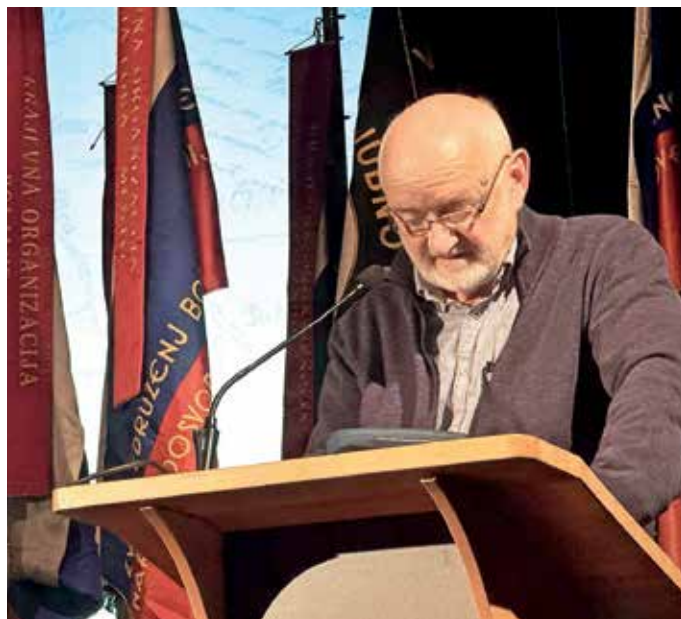
Eden od svetlih dni v zgodovini Žirov

Občina Žiri je konec oktobra s prireditvijo v dvorani DPD Svoboda zaznamovala dan spomina, s katerim se spominjajo dogodkov sredi druge svetovne vojne, ko se je okupator umaknil iz Žirov in so Žiri postale prvo osvobodeno ozemlje na Gorenjskem.

MATEJA RANT

Ob dnevu spomina so se tudi letos v Žirih spomnili 23. oktobra 1943, ko se je okupator umaknil iz Žirov, že naslednji dan pa je bil ustanovljen narodnoosvobodilni odbor, prvi na Gorenjskem. Tudi 82 let kasneje se po besedah župana Francija Kranjca tega dne spominjajo kot enega svetlih dni v zgodovini Žirov. Spomnil je, da smo se Slovenci v drugi svetovni vojni prvič bojevali za svojo zemljo, jezik in boljši jutri, podobno smo leta 1991 občutili tudi vojno za Slovenijo. Zaradi tega po njegovih besedah danes živimo v svobodni državi in govorimo slovenski jezik.

Pomen upora je v svojem nagovoru poudarila tudi slavnostna govornica Spomenka Hribar. »Ker smo imeli narodnoosvobodilno borbo, ker so osvobodili svojo deželo, imamo to, kar imamo danes. To bi morali vedeti tudi tisti, ki smo osamosvajali Slovenijo in ustanovili svojo državo – ta država sloni na narodnoosvobodilni borbi.« Prav zaradi zmagovite partizanske vojske, je spomnila, smo dobili nazaj tudi ozemlje, ki nam je bilo odvzeto z rapalsko pogodbo po prvi svetovni vojni, s katero smo izgubili kar tretjino ozemlja. »Kaj bi ostalo od Slovenije, če bi obstale meje iz prve svetovne vojne? Če hočeš državo, moraš imeti ozemlje in ljudi,« je poudarila in dodala, da moramo ob praznovanju dneva osvoboditve zato vedeti, da smo Slovenci na trpen način obstali skozi vso zgodovino in moramo to spoštovati. Naša zgodovina, je poudarila, je dolga in častna. Drugi slavnostni govornik, Miha Naglič, pa je opozoril na ponoven vzpon fašizma. »Osemdeset let po zgodovinskem porazu v drugi svetovni vojni je fašizem ponovno v vzponu v novih oblikah, antifašizem pa je v nemilosti in razglašen za levi terorizem. Razumi, kdor more.« Zato meni,

Slavnostni govornik Miha Naglič Foto: Tanja Mlinar

Proslava ob dnevu spomina Občine Žiri Foto: Tanja Mlinar

da je treba nove oblike fašizma razkrivati in se jim dejavno oparstavljati. Svoj nagovor je tako končal z besedami: »Naj živi antifašizem!«

Obiskovalci, ki so do zadnjega kotička napolnili dvorano DPD Svoboda, so v nadaljevanju uživali v kulturnem programu, za katerega je scenarij pripravila Maja Justin Jerman in je potekal pod naslovom Poj z menoj ... v miru naj ta svet živi. Nastopili so Pihalna godba Alpina Žiri, Mešani pevski zbor Zdravko Munihi, Irena Tratnik Dosso, Ajda Zabukovec, Žiga Jereb, Timotej Pivk, Maks Kosmač in Bor Kopač, recitatorji Hana Kunc, Nika Grošelj, Maj Kristan, Matevž Lukan in Erazem Kavčič ter plesalka Jelena Radoičič. Za vrhunec je s kratkim koncertom poskrbel Drago Mislej - Mef. Izvedbo prireditve so omogočili Občina Žiri, krajevna organizacija Združenja borcev za vrednote NOB Žiri, Muzejsko društvo Žiri in Atis.

Slavnostna govornica Spomenka Hribar Foto: Tanja Mlinar

Izvedli vse večje predvidene projekte

V občini Žiri jim je po besedah župana Francija Kranjca uspelo izpeljati vse projekte, ki so jih predvideli v okviru letošnjega proračuna. Za investicije so ob rekordnem, osem milijonov evrov vrednem proračunu zagotovili kar tri milijone evrov.

MATEJA RANT

Konec oktobra ste v Žireh zaznamovali dan spomina. Zakaj je pomembno, da se spominjamo takih datumov in dogodkov, povezanih z njimi?

Kot sem poudaril že na sami proslavi, so tovrstni prazniki priložnost, da gradimo sodelovanje in povezovanje. Naslov proslave Poj z menoj lepo povzema sporočilo, ki bi ga morali ponotranjiti vsi. S tem lahko ohranimo spomin na čas, iz katerega bi se morali veliko naučili. Vsi si namreč želimo in zaslužimo živeti v miru in svobodi. Zato delajmo tako, da bomo vedno sledili cilju in spoznanju, kot je navedeno v pesmi, ki jo je na proslavi zapela gostja, sicer Žirovka po rodu, Irena Tratnik Dosso, in pravi: »V miru naj ves svet živi, vsaj malo sonca, vsaj malo sreče za svet, kjer teče življenja reka.«

Lani ste sprejeli dveletni proračun – bodo pred novim proračunskim letom potrebni kakšni popravki?

Z veseljem ugotavljam, da smo realizirali praktično vse s proračunom predvidene projekte – in teh ni bilo malo. Za investicije smo v proračunu namenili več kot tri milijone evrov ob rekordno visokem proračunu, ki je znašal dobrih osem milijonov evrov. Proračun je visok predvsem zaradi pridobitve številnih dodatnih državnih in evropskih sredstev, saj so bile praktično vse investicije sofinancirane. Verjetno bodo potrebni manjši popravki proračuna, a bistvenih sprememb zagotovo ne bo.

V prihodnjem letu boste del občinskih sredstev namenili za participativni proračun. Zakaj ste se odločili za to in kakšen je odziv občanov?

Letos smo se prvič odločili za pripravo participativnega proračuna, v okviru katerega smo namenili dvajset tisoč evrov za projekte, ki se bodo izvedli na podlagi neposrednih predlogov, ki jih bodo podali občani. O zbranih predlogih bo potem možnost glasovanja in izvedli se bodo projekti, ki bodo prejeli največ glasov občanov. Sodelovanje občanov pri upravljanju občine se mi zdi pomembno, saj tudi

Franci Kranjc Foto: Matic Zorman

na tak način spoznamo, kaj je za posameznike pomembno in katerih pridobitev si želijo. Če se bo ta pristop izkazal kot uspešen in bo prinesel dodano vrednost, ga bomo nadaljevali tudi v prihodnje.

Ta čas se zaključuje obsežno investicijsko vlaganje v infrastrukturo – kaj vse je bilo izvedeno?

V okviru projekta obnove vodovodnega omrežja, sofinanciranega z evropskimi in državnimi sredstvi, smo zaključili obnovo vodovoda v Prvomajski, Dobračevski in Čevljarski ulici ter cesti Pod griči in pri tem sočasno obnovili ceste z vso ostalo komunalno infrastrukturo, vključno z vgradnjo cevi za optično omrežje. Na Čevljarski ulici in cesti Pod griči smo na novo zgradili tudi pločnike. Zaradi dobrega sodelovanja z Elektrom Ljubljana, ki je obnovil del električnega omrežja v Gregorčičevi ulici, smo pristopili tudi k obnovi te ulice in tako skupaj financirali izvedbo. Še vedno se gradi komunalna infrastruktura za novo naselje ob Jezerski ulici. Ob tej priložnosti se zahvaljujem občanom za potrpežljivost ob številnih gradbiščih, zaradi katerih sta bila promet in življenje

močno ovirana. V osnovni šoli smo zagotovili dodatne prostore za naše najmlajše ter za vzgojiteljice. Kot zelo dobra naložba predvsem za mlajše občane se je izkazala tudi gradnja kolesarskega parka na Pustotniku.

Kateri projekti bodo v ospredju prihodnjega leta?

Ravno zaradi lažjega in boljšega načrtovanja investicij, predvsem pa tudi zaradi pridobitve evropskih in dodatnih državnih sredstev, smo lani sprejeli dveletni proračun. V naslednjem letu sta predvideni dve veliki naložbi. Prvi večji projekt bo ureditev središča Žirov. Ta je sestavljen iz treh faz, in sicer bosta najprej prišli na vrsto gradnja parkirišča pri Česnu in ureditev struge reke Račeve. S tem bomo preprečili poplavljanje središča Žirov in zagotovili dodatna parkirišča. Dela bomo predvidoma začeli spomladi prihodnjega leta. Druga faza zajema izgradnjo tržnice in ureditev celotnega prostora v okolici zadružnega doma. V tretjo fazo pa sodi ureditev glavne ceste v središču Žirov in po možnosti izgradnje krožišča, kar bi po mojem mnenju

bistveno prispevalo k varnosti udeležencev v prometu. Vrednost navedenih del je ocenjena na okrog štiri milijone evrov. Do zaključka vseh faz bomo potrebovali več let. Drugi večji projekt, ki ga načrtujemo v prihodnjem letu, bo zagotovitev dodatnih prostorov v Zdravstvenem domu Žiri. Če nam bo uspelo zagotoviti sredstva, bomo obnovili tudi odsek Novovaške ulice do križišča s Partizansko ulico, poleg tega pa sanirali še manjše poškodovane odseke na drugih cestah. Na javni razpis za sofinanciranje investicij smo oddali tudi prijavo za gradnjo pločnikov na drugem odseku ceste Pod griči. Če bomo uspešni na razpisu, bomo pristopili k investiciji.

Lahko tudi pri teh projektih računate na državno ali evropsko sofinanciranje?

Tako kot smo imeli pri vseh projektih, ki smo jih izvajali letos, zagotovljena tudi državna oziroma evropska sredstva, imamo tudi za obnovo zdravstvenega doma zagotovljenih 390 tisoč evrov za energetske sanacije objekta. Podoben ali višji znesek si obetamo tudi od ministrstva za zdravje. Prav tako imamo za ureditev središča že potrjenih dober milijon evrov evropskih sredstev.

Pred časom ste očistili strugo Poljanske Sore na Pustotniku, nabrali material pa ste se odločili koristno porabiti. Kje je torej končal ta material?

Strugo je treba vsakih nekaj let očistiti, saj reka stalno nanaša naplavine. Skupaj z Direkcijo RS za vode smo se dogovorili, da bomo tokrat zbrali material koristno porabili. Po izpraznitvi kopaljšča v Športno-rekreacijskem centru Pustotnik smo približno 700 kubičnih metrov materiala uporabili za nasutje ceste na Mrzli vrh. Tako smo se izognili odvozu na deponijo in hkrati pripravili podlago za asfaltiranje. Ureditev struge Sore je financirala direkcija za vode, nasutje ceste pa občina. To smo dosegli z usklajenim delovanjem in sodelovanjem različnih institucij.

Pred časom ste postavili sončni elektrarni na strehah športne dvorane in čistilne naprave. Kakšna je vizija občine glede energetske samooskrbe v prihodnje?

V zadnjih dneh oktobra smo obe elektrarni priklopili na omrežje. Naša prvotna želja je sicer bila, da bi s sončnimi elektrarnami opremili še več javnih objektov, med njimi tudi obnovljeni zdravstveni dom, a smo zaradi različnih tehničnih omejitev za zdaj panele lahko postavili le na omenjenih dveh objektih. Če se bo iz-

kazalo, da je to smiselno in učinkovito ter da bodo za to tehnične možnosti, bomo sončne panele postavili še na drugih javnih objektih.

V rožnatem oktobru ste na Pustotniku zasadili rožnato drevo. Kako ste v vaši občini zadovoljni z odzivom na presejalne programe za odkrivanje rakavih bolezni?

Znano je, da se Žirovci odlično odzivamo na preventivne programe, ki jih ponuja naše zdravstvo. To je prav in odgovorno, saj lahko s pravočasnim odkritjem bolezni prispevamo k hitrejši ozdravitvi in omilitvi poteka bolezni. Dobro je bila sprejeta in podprta tudi akcija zasaditve rožnatega drevesa na Pustotniku. Upam, da bo drevo lepo raslo in nas spominjalo, kako lepo je, če smo zdravi. Zdrav človek ima namreč tisoč želja, bolan pa le eno. Drevo, ki raste in se bori z vsakokratnimi vremenskimi pogoji, naj bo spodbuda tudi za vse, ki se borijo z boleznijo ali pa so jo že preživeli. Imamo namreč le eno življenje in zato se je treba in vredno maksimalno potruditi.

Podatki Nacionalnega inštituta za javno zdravje tudi sicer kažejo, da ste Žirovci po zdravju v samem slovenskem vrhu. Čemu še pripisujete tako dobre rezultate?

Kazalniki kažejo, da Žiri sodijo med najbolj zdrave in razvite občine v državi. Ključno je, da se zavedamo pomena gibanja in zdravega življenja že od otroštva naprej. V osnovni šoli se veliko poudarja namenja telesni aktivnosti, prav tako športna društva ponujajo številne možnosti za udejstvovanje. Občina po svojih najboljših močeh pomaga tako s sredstvi za delovanje društev kot tudi z vlaganji v športno infrastrukturo. V prihodnjem letu bomo ŠRC Pustotnik obogatili še s napravami za fitnes na prostem, pripravljamo pa tudi dokumentacijo za izgradnjo nogometnega igrišča z umetno travo. Lahko rečemo, da je šport postal v Žireh del vsakdana – s športom se rekreativno ukvarjajo tako najmlajši kot tudi upokojenci. Posledično imamo v Žireh športnike, ki na najvišji ravni dosegajo odlične rezultate. Telesna vadba se izvaja tudi organizirano v okviru zdravstva ter drugih aktivnih društev in organizacij v Žireh. Zelo je priljubljena vadba v fitnes centrih in v športni dvorani. Poteka tudi organiziran tek na prostem, imamo možnosti sprehoda v naravi, saj poti v hribe omogočajo lepo sprostitev po napornih delovnih dneh. Telesna dejavnost ni dobra le za telo, ampak tudi za duševno zdravje – je

način življenja, ki ga v Žireh razvijamo, ohranjam in znamo ceniti.

Kako v Žireh napreduje opremljanje z optičnim omrežjem?

Velik del gospodinjstev na obrobju Žirov že ima možnost priključitve na optično omrežje. Zelo sem zadovoljen s sodelovanjem s podjetjem Tritel, ki izvaja dela. Z njimi se dogovarjamo o možnosti še dodatnega širjenja njihovega omrežja proti središču Žirov. Ta čas se na optično omrežje priključujejo gospodinjstva iz Račeve proti Novi vasi in na Selu. Občina pa je ob rekonstrukcijah cest, ki smo jih izvajali v zadnjem obdobju, povsod vgradila še cevi za optično omrežje. Upamo, da se bo zato omrežje širilo tudi v samem središču Žirov. Prav tako smo nedavno s podjetjem Telekom dosegli dogovor, da bodo pristopili k pripravi projektne dokumentacije ter h gradnji optičnega omrežja v mestu Žiri. V zvezi s tem bodo v prihodnjih dneh stopili v stik z občani in se pogovarjali o interesu za priključitev na optično omrežje ter o možnosti gradnje omrežja tudi čez zasebna zemljišča. Občanom pri tem svetujem, da se pred odločitvijo o priključitvi na optično omrežje s katerimkoli ponudnikom storitev pogovorijo o terminskem planu izvedbe in o stroških priključka. Tukaj moram poudariti, da občina lahko zgolj sodeluje in spodbuja položitev optike, priključitev in pogoje za priključitev pa izvajajo in določajo pristojni operaterji.

Bliža se veseli december – boste tudi letos za uvod v pestro decembrsko dogajanje poskrbeli s slavnostnim prižigom praznične razsvetljave?

Lanski prižig lučk je bil eden najbolj obiskanih dogodkov na prostem v zgodovini občine, zato tudi letos v sodelovanju s Pihalnim orkestrom Alpina Žiri pripravljamo praznični začetek decembra. Vabim vse občane, da se nam pridružijo in skupaj zakorakamo v praznični čas. Sicer pa vse vabim, da se tudi letos povešimo ob številnih decembrskih prireditvah, ki bodo sledile.

Naslednja številka Žirovskih novic bo izšla 12. decembra 2025. Prispevke zanjo lahko pošljete do ponedeljka, 24. novembra 2025, na naslov mateja.rant@g-glas.si.

Občina Žiri

Na podlagi 5. in 6. člena Pravilnika o postopku izvedbe participativnega proračuna (UGSO, št. 65/2025) in Sklepa o participativnem proračunu Občine Žiri za leto 2026 št. 410-0042/2025 z dne 10. 11. 2025 Občina Žiri objavlja

JAVNI POZIV OBČANKAM IN OBČANOM OBČINE ŽIRI ZA ODDAJO PROJEKTHNIH PREDLOGOV V OKVIRU PARTICIPATIVNEGA PRORAČUNA OBČINE ŽIRI ZA LETO 2026

1.

Participativni proračun je sistem razporejanja dela proračunskih sredstev na način, da pri odločanju o njegovi porabi neposredno sodelujejo občanke in občani občine Žiri. Postopek se izvede na način, ki omogoča transparentnost, vključenost čim širšega kroga občanov in občanov, dostopnost informacij in zanesljivost postopka, sredstva pa se namenijo za skupnostne projekte.

Namen participativnega proračuna v Občini Žiri je spodbujanje aktivne udeležbe in vključenosti občanov v skupnostne projekte, dvig kakovosti bivanja v lokalnem okolju in krepitev skupnosti.

Cilj javnega poziva je pridobiti projektne predloge, ki bodo uvrščeni na glasovanje. Projektne predloge z največ prejetimi glasovi bodo uvrščeni v proračun Občine Žiri za izvedbo v letu 2026.

2.

Za izbor projektov participativnega proračuna v letu 2026 je namenjenih skupno **20.000,00** evrov proračunskih sredstev.

3.

Sredstva participativnega proračuna 2026 se namenijo za projekte na celotnem območju občine.

4.

Rok za oddajo projektnih predlogov je ponedeljek, 15. 12. 2025.

Projektne predloge oddate

- na elektronskem obrazcu na spletni strani Občine Žiri: www.ziri.si/objave/290
- po pošti ali osebno v sprejemni pisarni občine na obrazcu, ki je priloga javnega poziva in je prav tako objavljen na spletni strani.

5.

Projektne predloge morajo zadostiti naslednjim pogojem:

- projekt prispeva k uresničevanju javnega interesa na območju občine, je nekomercialne narave in predvideva javno dostopnost uporabe rezultatov projekta
- projekt je izvedljiv s časovnega, ekonomskega oz. finančnega, zakonodajnega, zemljiško-knjižnega vidika, kot tudi z vidika trajnosti in vzdržnosti,
- je v pristojnosti izvedbe Občine Žiri, izvajal se bo na občinskih zemljiščih oziroma infrastrukturi in je izvedljiv v naslednjem proračunskem letu,

- projekt mora biti skladen z razvojnimi usmeritvami občine in izveden na območju občine,
- projekt ni uvrščen v proračun Občine Žiri in ne ustreza pogojem za pridobitev nepovratnih sredstev proračuna, ki jih občina dodeljuje preko javnih razpisov,
- projekt ne predlaga financiranja redne dejavnosti pravnih oseb oz. društev,
- projekt je finančno ovrednoten, njegova vrednost znaša minimalno 1.000,00 EUR in največ 7.000,00 EUR vključno z DDV.

6.

Pravico podaje projektnega predloga ima občan občine Žiri ali predstavnik neformalne skupine občanov, ki ima na dan veljavnosti tega sklepa stalno bivališče v občini ter je dopolnil starost 15 let.

Projektne predloge pregleda strokovna komisija z vidika izpolnjevanja navedenih pogojev in izvedljivosti. Pri tem še posebej preveri časovni, ekonomski oziroma finančni vidik, zakonodajni ter zemljiškoknjižni vidik ter vzdržnost izvedenega projekta v smislu prihodnjih stroškov vzdrževanja. Strokovna komisija pripravi končni seznam skladnih in izvedljivih projektnih predlogov, ki izpolnjujejo vse predpisane pogoje in se zato uvrstijo na glasovanje, in sicer do 15. 1. 2026.

Vabilo s seznamom projektnih predlogov, uvrščenih na glasovanje, bo objavljeno na spletni strani občine in v uradnem glasilu. Glasovanje za projektne predloge je predvideno med 20. 2. 2026 in 6. 3. 2026.

Strokovna komisija potrdi tudi seznam projektnih predlogov, ki ne izpolnjujejo prepisanih pogojev za uvrstitev na glasovanje. Seznam teh projektov se objavi na spletni strani Občine Žiri, skupaj s kratko obrazložitvijo razlogov.

7.

Javni poziv se objavi na spletni strani občine in v lokalnem glasilu.

Vse informacije v zvezi s prejetimi predlogi in izvedbo postopka participativnega proračuna lahko spremljate na spletni strani občine www.ziri.si/vsebina/bodi-zraven-2026. Glede vseh vprašanj, vezanih na pripravo projektnih predlogov ali drugih informacij, se lahko obrnete na strokovno službo občinske uprave – Olga Vončina, tel. 04 50 50 717, e-naslov olga.voncina@ziri.si.

Štev.: 410-0042/2025

Datum: 10. 11. 2025

Župan
Franč Kranjc

Po razvitosti v samem vrhu v regiji

Pri kazalnikih zdravja za občino Žiri zlasti pozitivno izstopa telesni fitness osnovnošolskih otrok, saj dosegajo najvišjo gibalno učinkovitost v celotni državi, najnižji v Sloveniji imajo tudi delež čezmerno prehranjenih osnovnošolskih otrok.

MATEJA RANT

Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) je tudi letos izdal publikacijo Zdravje v gorenjski regiji in njenih občinah s trendi in izzivi 2025, ki je dostopna na njihovi spletni strani. Namenjena je pregledu ključnih kazalnikov zdravja v občini v primerjavi s slovenskim in regionalnim povprečjem. V Žireh so zlasti lahko ponosni na podatke o deležu otrok, ki dosegajo ustrezno raven gibalne učinkovitosti, saj so se žirovski šolarji uvrstili na prvo mesto med slovenskimi osnovnošolci. Najnižji v Sloveniji imajo tudi delež čezmerno prehranjenih osnovnošolskih otrok, ki znaša 14,3 odstotka. Zelo dobra je tudi odzivnost prebivalcev v presejalnih programih Svit, Zora in Dora.

Občina Žiri se po razvitosti uvršča v sam vrh v regiji, kažejo podatki NIJZ. V občini Žiri se lahko pohvalijo z visoko stopnjo delovne aktivnosti prebivalcev v starosti od 15 do 64 let, ki je s 74,1 odstotka druga najvišja v regiji. Bolniška odsotnost delovnih prebivalcev je trajala povprečno 17,8 koledarskega dneva na leto, v Sloveniji pa 19 dni. Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi srčne kapi je bila 1,1 na 1000 prebivalcev, starih od 35 do 74 let, kar je najnižja v regiji. Odzivnost v program Svit, to je presejanju

za raka debelega črevesa in danke, je s 74,9 odstotka tretja najvišja v regiji, presejanost v programu Zora – presejanju za raka materničnega vratu pa je bila 77,6 odstotka in tako druga najvišja v regiji. Presejanost v programu Dora je znašala 83 odstotkov.

V Žireh so zlasti lahko ponosni na podatke o deležu otrok, ki dosegajo ustrezno raven gibalne učinkovitosti, saj so se žirovski šolarji uvrstili na prvo mesto med slovenskimi osnovnošolci.

Slabše, kot znaša povprečje v Sloveniji, pa so se v Žireh odrezali pri stopnji bolnišničnih obravnav zaradi poškodb v transportnih nezgodah, ki je bila 1,6 na 1000 prebivalcev, v Sloveniji pa 1 na 1000 prebivalcev. Tretjo najvišjo stopnjo v regiji pa dosegajo tudi pri boleznih, ki jih lahko neposredno pripišemo alkoholu. Stopnja hospitalizacij je bila 2,7 na 1000 pri prebivalcih, starejših od 15 let. Pri NIJZ zato svetujejo, da se v občini večja pozornost nameni izboljšanju prometne varnosti in zmanjšanju pitja alkohola.

Cepljenje proti gripi

Gripa lahko pri posameznikih, ki sodijo v ranljive skupine, povzroči resne zaplete, zato je zanje najbolj priporočljiva in najučinkovitejša zaščita vsakoletno cepljenje.

ALEŠ VEHAR

Jesen je čas, ko se pogosteje srečujemo s sezonsko gripo, boleznijo dihal, ki lahko prizadene vse, posebno pa ogroža starejše, kronične bolnike, nosečnice, majhne otroke in osebe z večjo telesno težo. Gripa lahko pri posameznikih, ki sodijo v ranljive skupine, povzroči resne zaplete, zato je zanje najbolj priporočljiva in najučinkovitejša zaščita vsakoletno cepljenje. Cepljenje je za vse z urejenim obveznim zdravstvenim zavarovanjem brezplačno, izvajajo pa ga izbrani osebni zdravniki ter območne enote NIJZ. Sočasno s cepljenjem proti gripi pa je pri starejših in kroničnih bolnikih priporočljivo tudi cepljenje proti pnevmokoknim okužbam. Cepljenje je za kronične bolnike in osebe, stare 65 let in več, brezplačno, za dodatne informacije in naročanje na obe cepljenji pa se lahko obrnete na izbranega osebnega zdravnika.

Najbolj priporočljiva in najučinkovitejša zaščita pred gripo je vsakoletno cepljenje. Foto: Tina Dokl

Dve leti že z vadbo skrbijo za zdravje

Ob drugi obletnici delovanja Šole zdravja v Žireh so njihovi člani, ki se vsako jutro družijo ob vadbi 1000 gibov, pripravili praznovanje v Športno rekreacijskem parku Pustotnik.

MATEJA RANT

Tudi praznovanje so začeli z vadbo 1000 gibov, ki jo je vodila predsednica Društva Šola zdravja Zdenka Kavčič, zbrane pa je pozdravil tudi župan Franci Kranjc. Sledilo je druženje ob pogostitvi, za katero so obilo domačih dobrot pripravile kar članice žirovske Šole zdravja same, je pojasnila vodja skupine 1 v Žireh Irena Rečnik. Na praznovanju so se jim pridružili tudi člani skupin, ki delujejo v Cerknem, na Sovodnju, v Gorenji vasi, Poljanah, Škofji Loki in Medvodah, tako da se jih je skupaj zbralo okrog 170.

Vadbi 1000 gibov, ki jo po vsej Sloveniji izvaja Društvo Šola zdravja, se v Žireh vsako jutro pridruži okrog 80 posameznikov. V ponedeljek je z vadbo začela že četrta skupina Šole zdravja Žiri, ki jo vodi prostovoljka Majda Dragovan. Vadba poteka vsak dan ob 8. uri pred muzejem v Starih Žireh. Najdlje, torej dve leti, deluje skupina, ki pod vodstvom Irene Rečnik vadi na igrišču na Jezerih, ta skupina je še vedno tudi najbolj številčna. »Vedno se nas zbere več kot štirideset,« je pojasnila Irena Rečnik. Nekoliko kasneje se je oblikovala še skupina, ki jo sestavljajo

Tudi praznovanje so začeli z vadbo 1000 gibov. Foto: Tanja Mlinar

pretežno moški in pod vodstvom Milana Zajca vadi pod skakalnico v Novi vasi, v Račevi pa 1000 gibov izvajajo pod vodstvom Irene Jereb. Vsako jutro tako pol ure telovadijo na prostem. »Vaje, ki jih vodijo usposobljeni prostovoljci, so res-

nično primerne za vsakogar, saj so varne in prijazne do telesa, obenem pa jih vsak lahko prilagodi svojim zmožnostim,« je poudarila Irena Rečnik. V skupini, ki jo vodi, so udeleženske večinoma starejše od šestdeset let, najstarejša pa je že dopolnila 85 let. »Marsikatera nam zaupa, da je to skoraj njihovo edino veselje, ki ga še imajo.« Čeprav je poudarek na vajah, je namreč velika motivacija za udeležence tudi druženje.

Vaje 1000 gibov je sestavil ruski zdravnik, nevrolog Nikolay Grishin. Vse vaje se izvajajo stoje, zato za njihovo izvedbo ni potrebna dodatna oprema, izvajati pa jih je mogoče kjerkoli in v vsakem vremenu, poudarjajo v Šoli zdravja in dodajajo, da z razgibavanjem začnejo pri dlaneh in končajo pri podplatih. »S tem ohranjamo naše funkcionalne sposobnosti in dosežemo boljšo gibljivost, okretnost telesa in ravnovesje. Z redno in zmerno telesno dejavnostjo preventivno in pozitivno vplivamo na svoje zdravje.« V tridesetih minutah tako razgibajo vse dele telesa. Začeti dan z gibanjem, ob tem še poudarjajo v Šoli zdravja, pomeni, da vsakdan obogatimo z dobro voljo in vadbo v dobri družbi.

Prvo skupino Šole zdravja v Žireh že od začetka vodi Irena Rečnik (levo).

Foto: Tanja Mlinar

Naziv najprostofer tudi Jožetu Tavčarju

V okviru vseslovenskega projekta Prostofer so letos v Centru varne vožnje Avto-moto zveze Slovenije na Vranskem prvič pripravili srečanje najboljših prostoferjev iz vseh vključenih občin, ki se ga je udeležil tudi Jože Tavčar iz Žirov.

MATEJA RANT

Srečanje najboljših prostoferjev iz vseh sodelujočih občin, ki so ga poimenovali Najprostofer, je bilo namenjeno zahvali in usposabljanju prostovoljnih voznikov, ki vsak dan pomagajo starejšim občanom pri prevozi. V Centru varne vožnje AMZS na Vranskem so tako povabili po enega predstavnika iz vsake sodelujoče občine – tistega prostoferja, ki je v svoji občini

kazujejo, da je solidarnost živa. Z dogodkom Najprostofer želimo njihov prispevek ne le izpostaviti in se jim zahvaliti, temveč jim tudi ponuditi priložnost, da dodatno nadgradijo svoje znanje in vozniške spretnosti – da s tem pokažejo, da so prostoferji ne le srčni, ampak tudi varni vozniki. »

V projektu Prostofer ta čas sodeluje že več kot 1300 prostovoljnih voznikov, ki vsako leto opravijo približno 25 tisoč pomoči oziroma prevozov od vrat do vrat, so še

pojasnili v Zavodu Zlata mreža. Po njihovih podatkih je kar 90 odstotkov vseh prevozov povezanih z dostopom do zdravniške oskrbe, to so prevozi v zdravstvene domove, bolnišnice in druge zdravstvene ustanove. »Povprečna starost prostovoljnih voznikov je 64 let, najstarejši uporabnik storitve Prostofer pa šteje kar 104 let, kar lepo poudarja, da projekt pomaga ohranjati mobilnost in samostojnost tudi najstarejšim med nami.«

V občini Žiri si je naziv najprostofer prislužil Jože Tavčar. Foto: Damjan Končar

opravi največ prevozov in ga je občina sama predlagala za naziv najprostofer, so pojasnili v Zavodu Zlata mreža, pod okriljem katerega v občinah izvajajo omenjeni projekt. Na dogodku se je tako zbralo več kot sto prostoferjev iz vse Slovenije, med njimi tudi Jože Tavčar, najprostofer iz Žirov.

Vsak izbrani prostofer se je na Vransko pripeljal s svojim občinskim prostoferkim avtomobilom, kjer je pod mentorstvom inštruktorjev varne vožnje AMZS krepil svoje vozniške spretnosti in v varnem okolju treniral odzive v zahtevnih prometnih situacijah, so razložili v Zavodu Zlata mreža in dodali, da so poleg tega prostoferji sodelovali tudi na predavanju in delavnici o prometni varnosti s poudarkom na ravnanju z ranljivimi udeleženci v prometu. Ob zaključku dogodka so vsi prostoferji prejeli priznanja najprostofer 2025. »Prostoferji s svojo požrtovalnostjo in srčnostjo vsak dan do-

Prižig lučk

V CENTRU ŽIROV

NEDELJA, 30. NOVEMBER 2025, OB 16.30

Nastopali bodo

OTROCI IZ VRTCA PRI OŠ ŽIRI
MLADINSKI PEVSKI ZBOR OŠ ŽIRI
PLESNA SKUPINA HIP HOPERKE
PLESNA SKUPINA MLADE DAME
MAŽORETKE
PIHALNI ORKESTER ALPINA ŽIRI
VZGOJITELJICE VRTCA PRI OŠ ŽIRI
ANSAMBEL TRAVERZA

etiketa

SKUPAJ Z DRUŠTVOM KMEČKIH ŽENA ŽIRI BOMO POSKRBELE ZA PRIGRIZKE, KUHALNO VINO IN ČAJ!

VABLJENI!

Pravica, ki varuje naše zdravje

Vsak od nas se lahko znajde v situaciji, ko zaradi bolezni, poškodbe ali druge zdravstvene težave ne zmore opravljati svojega dela. Takrat nam zdravnik lahko odobri bolniški dopust, kar pomeni, da smo začasno oproščeni delovnih obveznosti, da se lahko posvetimo zdravljenju in okrevanju.

JAKA STREL

Namen bolniškega staleža je preprost – omogočiti, da se pozdravimo, pravočasno preprečiti poslabšanje zdravstvenega stanja ter zagotoviti socialno in finančno varnost v času nezmožnosti za delo. V občini Žiri se zavedamo pomena skrbi za zdravje. Statistika kaže, da delovno aktivni občani uporabljajo bolniški stalež nekoliko manj kot drugod po Sloveniji. Kazalnik, ki je objavljen na portalu Zdravje v občini, znaša 17,8 dneva bolniškega dopusta, medtem ko slovensko povprečje znaša 19 dni. Kljub temu pa se tudi pri nas, podobno kot drugod, v zadnjih letih opaža rahel porast bolniških odsotnosti – kar je lahko odraz večje zdravstvene ozaveščenosti ali zahtevnejšega življenjskega sloga.

Skrb za zdravje je ena najpomembnejših naložb v kakovost življenja, zato je prav, da bolniški stalež uporabljamo odgovorno – takrat, ko ga res potrebujemo – ter s tem skrbimo tako zase kot za skupnost. S tem namenom smo pripravili krajši pregled pravic in dolžnosti iz naslova bolniških staležev, predvsem za tiste občane, ki omenjeno pravico uporabijo redko ali je še niso uporabili.

Oseba, ki ima odobren bolniški stalež, ima naslednje obveznosti:

- upoštevanje navodil zdravnika: dosledno slediti zdravstvenim navodilom in priporočilom zdravnika (npr. jemanje terapije, počitek, fizična aktivnost po navodilih);
 - sodelovanje pri zdravljenju: redni kontrolni pregledi in aktivno sodelovanje pri predpisani terapiji, da se omogoči čim hitrejše okrevanje;
 - bivanje na prijavljenem naslovu: v času staleža mora biti oseba dosegljiva na naslovu, ki ga je prijavila zdravniku, razen če ima odobren drugačen režim staleža;
 - obveščanje delodajalca: pravočasno obveščanje delodajalca o odsotnosti in vsaki morebitni spremembi statusa bolniškega staleža;
 - delo: v času bolniške odsotnosti oseba ne sme opravljati svojega dela ali drugih dejavnosti, ki so opredeljene kot delo.
- Režim za ravnanje pacientov v času bolniškega staleža je odvisen od zdravstvenega stanja in vrste bolezni/poškodbe. Osnovni režim bolniškega staleža je opredeljen kot počitek na svojem domu s krajšimi sprehodi na svežem zraku, ki so časovno omejeni in namenjeni hitrejši rehabilitaciji in vrnitvi na delo, ter odhodi z doma za potrebe diagnostike in zdravljenja. Druge oblike staleža (npr. aktivni stalež) se dodatno opredelijo ob obisku v ambulanti.

Skrb za zdravje je ena najpomembnejših naložb v kakovost življenja, zato je prav, da bolniški stalež uporabljamo odgovorno. Slika je simbolična. Foto: Tina Dokl

kega staleža je odvisen od zdravstvenega stanja in vrste bolezni/poškodbe. Osnovni režim bolniškega staleža je opredeljen kot počitek na svojem domu s krajšimi sprehodi na svežem zraku, ki so časovno omejeni in namenjeni hitrejši rehabilitaciji in vrnitvi na delo, ter odhodi z doma za potrebe diagnostike in zdravljenja. Druge oblike staleža (npr. aktivni stalež) se dodatno opredelijo ob obisku v ambulanti.

Bolniški stalež za spremstvo

Bolniški stalež za spremstvo je pravica, ki omogoča, da zaposleni izostane z dela in nudi pomoč svojcu, ki zaradi zdravstvenega stanja potrebuje pomoč. Najpogosteje se ta pravica uporablja pri spremljanju bolnega otroka, lahko pa tudi odrasle osebe, ki zaradi bolezni, operacije ali drugega zdravstvenega razloga ne more skrbeti zase. O upravičenosti do spremstva odloči zdravnik, ki oceni, da je pomoč nujna za zdravje in varnost zavarovane osebe. Med trajanjem bolniškega staleža za spremstvo je osebi zagotovljeno nadomestilo plače pod pogoji, ki jih določa zdravstvena zakonodaja. Namen te pravice je omogočiti skrb in podporo v obdobju, ko jo najbolj resnično potrebujejo, hkrati pa zaščititi zdravje in dobrobit bolnika ter družine.

Bolniški stalež za spremstvo bolnika po dopolnjenem 15. letu na preglede ali posege se odobri:

- kadar bolnik, ki ga spremljate, zaradi svojega zdravstvenega stanja ne more sam na pregled; morebitne druge socialne okoliščine, ki niso vezane na zdravstveno stanje, žal niso podlaga za zadržanost od dela zaradi spremstva (npr. oddaljenost izvajalca, nepoznavanje relacij avtobusov, nima voznškega dovoljenja ...);
 - potrebno je potrdilo ustanove, kjer je bolnik opravil obravnavo;
 - bolniški stalež je odobren za čas trajanja zdravstvene storitve ter vključuje pot tja in nazaj, spremstvo ne pomeni avtomatično odsotnosti z dela za cel delovni dan;
 - bolniški stalež za specialistične preglede, slikanja, zobozdravstvene preglede, ginekološke preglede in fizioterapijo je odobren pod določenimi pogoji: potrebujete potrdilo ali izvid o opravljenem pregledu/posegu, bolniški stalež je odobren na čas trajanja zdravstvene storitve ter vključuje pot tja in nazaj.
- Za samoplačniške preglede ne pripada pravica do bolniškega staleža za spremstvo niti ni predvideno povračilo potnih stroškov.

Dijaki pridobijo uporabno znanje

Žirovec Martin Pivk, direktor Šolskega centra Škofja Loka, je letošnji prejemnik nagrade za življenjsko delo na področju srednjega šolstva. Že več kot tri desetletja se trudi mladim in tudi zaposlenim na šoli omogočiti čim kakovostnejše pridobivanje znanja ter tako mladim pomagati pri pridobivanju poklica, ki ga bodo opravljali z veseljem.

MATEJA RANT

Direktor Šolskega centra Škofja Loka Martin Pivk je svojo poklicno pot začel v gospodarstvu, a je že zelo kmalu prostor za nove izzive in priložnosti za prenos znanja našel v izobraževanju. Leta 1993 se je tako iz gospodarstva kot učitelj strokovnih predmetov vrnil v šolo, ki jo je sam obiskoval kot dijak. »Zelo hitro sem se vključil v kolektiv, med sodelavci so bili namreč moji nekdanji učitelji,« je priznal Pivk in dodal, da je prav ta prehod iz vloge dijaka v vlogo sodelavca najbolj zaznamoval začetek njegove poklicne poti.

Šest let po prihodu v šolstvo je prevzel vodenje Srednje šole za strojništvo. »Leta 2004 smo pridobili še višješolski program strojništva in takrat se je preimenovala v Šolo za strojništvo Škofja Loka. Leta 2009 je prišlo do združitve strojne in lesarske šole ter dijaškega doma v Šolski center Škofja Loka.« Od tedaj Pivk vodi center kot direktor in skrbi za njegovo stalno rast ter povezanost z lokalnim okoljem. Pri svojem delu, poudarja, je v ospredje vedno postavljal prenos znanja na mlade generacije, pod njegovim vodstvom pa je Šolski center Škofja Loka postal tudi zgled sodelovanja med šolstvom in gospodarstvom. »Pomembno mi je, da mladim omogočimo kakovostno izobraževanje in jim pomagamo najti poklic, ki ga bodo opravljali z veseljem.« Bistvo poklicnega in strokovnega izobraževanja namreč vidi ravno v sodelovanju z gospodarstvom. »Brez te povezave bi bilo izobraževanje samo sebi namen. Naš cilj je, da dijaki pridobijo uporabno znanje in izobrazbo, s katero lahko gradijo svojo kariero – največkrat prav v gospodarstvu.« Zato ga veseli, da tudi delodajalci prepoznajo pomen sodelovanja s šolami, saj tako sooblikujejo kader, ki prihaja v podjetja.

Med večje dosežke v svojem mandatu na čelu šolskega centra zato uvršča tudi ustanovitev Medpodjetniškega izobraževalnega centra, ki predstavlja vez med šolstvom in gospodarstvom. Zelo pomembno

Martin Pivk Foto: Tina Dokl

vlogo je imel še pri uvajanju vajeništva v srednje strokovno izobraževanje – prav Šolski center Škofja Loka je bil eden prvih, ki je začel uvajati vajeništvo. Začeli so z enim oddelkom oblikovalcev kovin – orodjarjev, danes pa imajo vsi programi poklicnega izobraževanja v strojništvu in lesarstvu na njihovi šoli možnost izbire med vajeniško in šolsko obliko izobraževanja. Vseh vajencev v Sloveniji je bilo v šolskem

črta nadaljevanje študija in odpira številne poklicne poti,« je pojasnil Pivk in dodal, da je prednost njihove tehniške gimnazije v primerjavi z drugimi gimnazijami prav v povezovanju z gospodarstvom, kar odpira dijakom veliko večje možnosti pri njihovem nadaljnjem izobraževanju. Vse to, priznava, pa mu ne bi uspelo brez podpore celotnega kolektiva šolskega centra. »Ponosen sem na celoten kolektiv, saj le

Pri svojem delu, poudarja, je v ospredje vedno postavljaj prenos znanja na mlade generacije, pod njegovim vodstvom pa je Šolski center Škofja Loka postal tudi zgled sodelovanja med šolstvom in gospodarstvom.

letu 2024/25 656, od tega jih je bilo skoraj polovica, in sicer 278, v Škofji Loki. V zadnjih letih je šolski center svojo ponudbo razširil še s programom tehniške gimnazije, ki povezuje tehnično znanje in splošno izobrazbo. »Program je nastal na pobudo gospodarstva, saj so delodajalci izrazili potrebo po tehniško izobraženih kadrih in so zagotovili več kot 400 delovnih mest za takšne profile. Program dijakom omogo-

skupaj lahko ustvarjamo uspešne zgodbe. Brez podpore, ustvarjalnosti, zagnanosti in idej vseh zaposlenih te uspešne zgodbe zagotovo ne bi bilo.«

Pivk prihodnost slovenskega srednješolskega sistema vidi v povezovanju šol, podjetij in lokalnih skupnosti. »Le skupaj lahko gradimo sodobno izobraževalno okolje, ki se bo hitro odzivalo na nove tehnologije in potrebe trga,« je sklenil.

LINGUA

Zakaj je žirovska govorica tako pojoča

Žirovci so marsikdaj deležni opazke, da »pojejo« oziroma »zavijajo«. Temu botrujejo naglasne značilnosti žirovskega narečnega govora.

ANA JAGODIČ DOLŽAN

O žirovskem naglaševanju smo se pogovarjali z Bojano Batič, ki je v svoji diplomski nalogi žirovski govor primerjala z gorenjevaškim in idrijskim. Vsi trije spadajo v rovtarsko narečno skupino, ki zajema šest narečij na pretežno hribovitem območju med Tolminom, Škofjo Loko in Logatcem, in sicer tolminsko z baškim podnarečjem, cerkljansko, črnovrško, poljansko, škofjeloško in horjulsko. Gorenjevaški in žirovski govor spadata v poljansko narečje (to na severu sega do Zminca, na jugu pa do razvodnice med Idrijco in Poljansko Soro), idrijski spada v cerkljansko (to narečje govorijo na območju ob zgornjem porečju Idrijce in ob povodju njenega pritoka Cerknice). Poimenovanje narečne skupine izvira iz nemške besede reuten, ki pomeni krčiti. Prebivalci oziroma naseljenci so namreč krčili gozdove, da bi lahko izrabljali zemljo, je pojasnila naša sogovornica.

Kako se dialektolog sploh loti raziskovanja naglasov v narečnem govoru?

Osnovo za raziskovanje predstavlja jezik, iz katerega izvirajo vsi slovanski jeziki in

morajo dialektologi vendarle poznati nje-
ne bistvene značilnosti, da lahko na njihovi podlagi sploh definirajo vse glasove, ki jih danes slišimo v narečjih. Za vsak glas v narečju namreč pravimo, da je refleks točno določenega glasu iz praslovanščine. Praslovanščina je poznala rastoči naglas, ki mu rečemo akut, in padajoči naglas, ki mu rečemo cirkumfleks. In prav stari cirkumfleks se v poljanskem narečju, kamor spada tudi žirovski govor, odraža kot to, čemur bi večina rekla »zavijanje«. Gre za naglasne premike.

Lahko podate primer naglasnega premika?

Glasno izgovorimo besedo Žerovc in se poslušajmo. Kam pade naglas? V knjižni slovenščini bi zagotovo naglasili o: Žirôvec. Če pa besedo izgovorimo v žirovščini, zveni precej drugače. V fonetični transkripciji je izgovarjava videti takole: 'Žerouc. V žirovščini naglas pade na prvi zlog – na e, ki je kratek. Dvoglasnik ou, ki bi bil v knjižnem jeziku naglašen, pa izgubi naglas in ohrani dolžino. Kaj se je zgodilo? Naglas se je s starega cirkumfleksa pomaknil za en zlog proti začetku besede. Zlog, ki je sedaj naglašen, je kratek, prej naglašeni zlog pa ohrani svojo dol-

Bojana Batič / FOTO: OSEBNI ARHIV

rastočega in padajočega. Spet bo lažje, če besede izgovorimo naglas. Torej, glasno izgovorimo žensko ime Jasna: Já:sna. Pri prvem zlogu gremo z glasom gor, kar nakazuje tudi znamenje na črki a. Takšnemu dolgemu naglašeni zlogu rečemo, da je rastoč. Sedaj pa glasno izgovorimo pridevnik jasna, kot na primer v izrazu jasna stvar: já:sna. V tem primeru gremo pri prvem zlogu z glasom dol. Takšen dolgi naglašeni zlog je torej padajoč. Pojavu rastočega in padajočega naglasa rečemo tonemska nasprotja na dolgih zlogih, poljansko narečje pa s tem spada med tonemska narečja.

Najbrž bi lahko omenili še kakšno posebnost žirovskega govora ...

Žirovščina je zelo zanimiva tudi z glasoslovnega vidika, imamo namreč precej zanimiv samoglasniški sistem. Več o tem pa morda v kateri izmed naslednjih števil Žirovskih novic.

Poljansko narečje, v katero spada tudi žirovski govor, je edino slovensko narečje, ki ima lahko dolge zloge nenaglašene.

s tem tudi vsa slovenska narečja. Ta jezik je praslovanščina. Praslovanščine noben dialektolog nikoli ni slišal v živo, saj je rekonstruirana. Jezikoslovci so jo namreč zasnovali oziroma njene značilnosti predvideli na podlagi vseh danes živčih slovanskih jezikov in narečij. Čeprav nikoli ne bomo vedeli, kako točno je zvenela,

žino. Temu pojavu pravimo ponaglasna dolžina. Poljansko narečje je edino slovensko narečje, ki ima lahko dolge zloge nenaglašene.

Žirovščina spada med tonemske govore. Kaj to pomeni?

To pomeni, da dolgi zlogi v žirovskem govoru poznajo dva različna naglasa:

Še dva velika dogodka

Godbene novice bi lahko začeli z zapisom, da smo zakorakali v najintenzivnejše obdobje leta, pa to pravzaprav ne bi bilo povsem resnično. Če bi nekdo samo ošvrknil naš letošnji koledar, bi videl, da smo spet zelo intenzivno delali in si nekaj premora privoščili le poleti. Pa še to govorimo zgolj o odmoru od vaj, ne od nastopanja.

MATEJA MLINAR

In zato vas, preden se do konca leta koledarji zapolnijo tudi vam, takoj nagovarjamo, da si rezervirate dva datuma, ko se boste lahko letos še zabavali v naši družbi: prvi je 30. november, drugi pa 20. december.

Ob lanskoletni organizaciji prireditve prižiga lučk smo upali, da lahko z raznolikim programom pritegnemo kar nekaj ljudi. Da bomo v središče Žirov privabili tako množico, pa najbrž niso verjeli niti največji optimisti med nami. Glede na ta nenadejano velik odziv težko brzdamo letošnja pričakovanja, zato se še bolj skrbno pripravljamo, da bo vstop v praznični december ponovno nepozaben. Tudi organizacijsko želimo poskrbeti za boljše pogoje vseh na odru in pod njim ter omogočiti zadostno ponudbo na stojnicah, da obiskovalci ne boste ne žejni ne lačni. Vabljeni torej v nedeljo, 30. novembra, ob 17. uri v središče Žirov. Takrat začnemo program, izdelke vrtčevskega bazarja pa boste na stojnicah kupovali že pol ure prej. Da, prav ste uganili, drugi pomembni datum, na katerega vas želimo rezervirati, je tradicionalni božično-novoletni koncert. Ne bomo več skrivali, da bo letošnja gostja Maja Keuc, zato dobrodošli v žirovsko športno dvorano v soboto, 20. decembra, ob 19. uri. Skupaj bomo zaigrali njene najnovejše skladbe, evrovizijsko, pa tudi kakšno svetovno znano uspešnico. Vstopnice bodo kmalu na voljo v Kocki in v KGZ Gorenja vas, zagotovo pa jih boste lahko kupili tudi že na prižigu lučk.

Če sedaj prelistamo koledar še malo nazaj, v prvo polovico leta, bomo videli, kako niti takrat nismo sedeli križem rok. Februarja smo ponovili koncert s Prizmo in z njihovimi hiti uspeli dodobra razgreti občinstvo tudi v Gorenji vasi. Nato smo se lotili programa za šolsko matinejo, ki smo jo maja organizirali za vse učence OŠ Žiri in najstarejše skupine vrtčevskih otrok. Resda naša zasedba v povprečju ni stara niti 30 let, a se zavedamo, da moramo k igranju spodbujati že najmlajše, če želimo, da se bo godbena tradicija v Žireh

Mednarodno srečanje godb v Žireh Foto: Foto Viktor

nadaljevala. S tem v mislih smo mladim predstavili instrumente in različne sestave, ki jih lahko slišijo v našem orkestru. Moramo priznati, da smo bili presene-

italijanski orkester Banda Musicale Camillo Borgna, ki so s seboj pripeljali tudi mažoretke. Poleg njih so svoje plesne vrline pokazale tudi žirovska dekleta in

Rezervirajte dva datuma, ko se boste lahko letos še zabavali v naši družbi: prvi je 30. november, drugi pa 20. december.

čeni nad tem, kako zavzeto so poslušali in sodelovali celo uro. Da ne omenimo njihovega glasnega prepevanja pesmi iz mladinskih filmov, ki smo jih odigrali zanje. Držimo pesti, da smo v njih prebudili kakšnega pihalca, trobilca ali tolkalca in ga navdušili v tej meri, da se nam čez nekaj let pridruži.

Zagotovo pa smo bili mi navdušeni nad tem, koliko se vas je junija zbralo ob Loški cesti, ko je skozi Žiri korakalo pet orkestrov. Mednarodno srečanje godb, ki smo ga organizirali, je zahtevalo skoraj več birokratskih kot glasbenih priprav, ampak je bilo vredno. V vročem vremenu so poleg nas nastopili še Mestni pihalni orkester Škofja Loka, Pihalni orkester Železniki, Društvo godbenikov Cerkno ter

mažoretke iz Horjula. Ni veliko mest, ki bi se lahko pohvalila, da taka srečanja spremlja množica ljudi, ampak mi se lahko. Zato smo vsakič znova hvaležni, da se odzivite našim povabilom, saj s tem osmišljate naše prostovoljno delo. Mi pa verjamemo, da z njim prispevamo k bogatemu kulturnemu dogajanju v Žireh. Ker dogodka nismo pripravili povsem sami, naj se za konec še enkrat zahvalimo Občini Žiri in gasilcem PGD Žiri za sodelovanje pri organizaciji ter lokalnim gostincema za pogostitev vseh nastopajočih na postojankah.

Veseli bomo, če boste tako številno z nami tudi na obeh prihajajočih dogodkih, ki nas letos še čakata. Saj ste si jih shranili v koledar, kajne?

Brez nje ni nastalo nič

V galeriji DPD Svoboda Žiri sta v oktobru svoja dela razstavili umetnici Mihaela Žakelj Ogrin in Eva Pečelin, teta in nečakinja.

MATEJA RANT

»Izhodišče razstave z naslovom Vse je nastalo po njej in brez nje ni nastalo nič je beseda, ki je bila na začetku – beseda kot princip, ki navdihuje, rojeva in presega. Simbolno se povezuje z ženskim principom, ki prinaša novo življenje, hkrati pa odpira prostor srečanja z božjim,« je ob razstavi poudarila kiparka Katja Bogataj, avtorica razstave, ki je nastala na pobudo Evgena Podobnika iz DPD Svoboda. Avtorici sta se po njenih besedah skozi različne umetniške pristope povezali v raziskovanju iste duhovne resničnosti.

Grafike ter glinene in lesene skulpture Mihaele Žakelj Ogrin vodijo gledalca k notranji Luči, je poudarila Katja Bogataj in dodala, da njena umetnost temelji na kontrastih in uravnoteženih kompozicijah, ki vabijo k duhovnemu iskanju. »Njena umetnost nas vabi, da se ustavimo, pogledamo in ponovno najdemo otroka v sebi – tistega, ki verjame, čuti in vidi.« Eva Pečelin pa poudarja svetlobo, ki jo je mogoče najti v besedi, in razkriva tisto, kar bi sicer ostalo prezrto. S preprostimi potezami ustvarja podobe, ki molčijo in hkrati govorijo – razkrivajo navdih, tišino in tolažbo. Njene stvaritve so vizualne molitve, ki iz besede naredijo simbol

Razstavo, na kateri sta se predstavili Mihaela Žakelj Ogrin (desno) in Eva Pečelin (v sredini), je odprla predsednica DPD Svoboda Tina Mlinar Rozinger. Foto: Tanja Mlinar

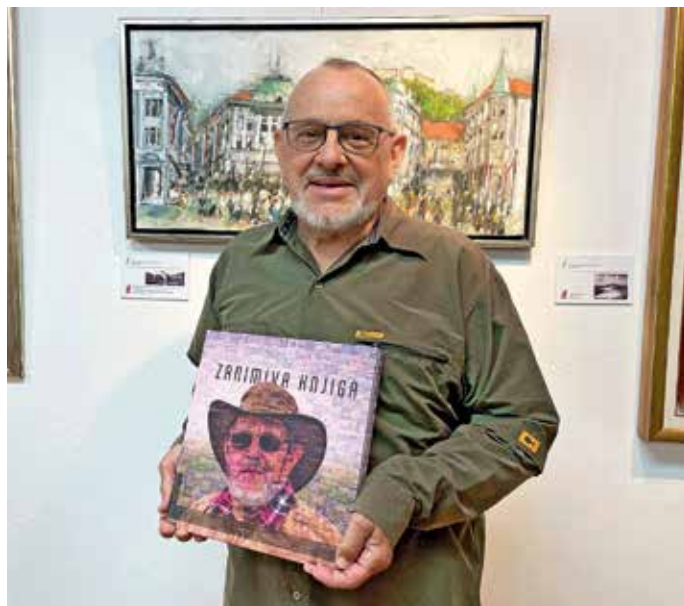
svetlobe in upanja. »Razstava razkriva tiho spoznanje – brez Nje, brez notranje Luči in Besede, ne bi nastalo nič,« je sklenila Katja Bogataj.

Potovanje po svetu in idejah

Svetovni popotnik Anton Tomažič je konec septembra v galeriji DPD Svoboda predstavil svojo novo knjigo, ki nosi preprost naslov Zanimiva knjiga, s čimer tudi najbolje opiše njeno vsebino.

MATEJA RANT

Predstavitve knjige, ki jo je spremljalo tudi potopisno predavanje o zadnjih potovanjih Antona Tomažiča po Ugandi in Mongoliji, so pripravili v KUD Anton Jobst. Kot so poudarili, knjiga ne vabi le k branju, ampak z njo bralec potuje, razmišlja in čuti. V Zanimivi knjigi je Anton Tomažič na štiristo straneh s 1200 fotografijami opisal doživetja ob obisku 118 držav in kolesarjenju po 50 državah vsega sveta. Prinaša potovanje po svetu in idejah, so poudarili v njeni predstavitvi. Knjigo so obogatili tudi s QR kodami, ki vodijo do dodatnih pojasnil, fotografij in videoposnetkov, ki pred očmi bralca oživljajo vsako zgodbo, in tako vsaka stran knjige »odpira okno v svet«, je pojasnil Tomažič. Besede se prepletajo s fotografijami, zvoki in umetno inteligenco ter ustvarijo posebno izkušnjo. Videoposnetki namreč bralca popeljejo globlje v dogajanje, glasba pa poskrbi za čustveno ozadje. Ta knjiga, so še poudarili v predstavitvi, tako ni le potopis, ampak »osebna izpoved, razmišljanje o politiki, zgodovini in ekologiji ter dragocena zbirka izkušenj nekoga, ki je svet doživel z odprtimi očmi, srčno radovednostjo in kritičnim umom«.

Anton Tomažič z Zanimivo knjigo Foto: Tanja Mlinar

Zakaj berem

Vse bralne navdušence in tudi tiste, ki to še niste, pa vas misel, da bi knjigoljubci še postali, vabim, da se nam pridružite na prvem srečanju bralnega kluba Zakaj berem.

MAJA JUSTIN JERMAN

Prvo srečanje bralnega kluba bo v ponedeljek, 24. novembra, ob 18. uri v Muzeju Žiri. Namenjeno bo vaši najljubši knjigi in razkrivanju skrivnosti (ne)branja. Pogovor bo potekal v sproščenem vzdušju ob skodelici čaja – tudi najljubšo skodelico skupaj s knjigo lahko prinesete s seboj. Bralni klub nima omejitev, edina, pa še ta ne povsem zapovedana, je ljubezen do branja, ki pa vam jo lahko bralna družina oživi ali prikljiče, če je še niste našli. Torej, pridružite se nam vsi, ki bi svoja bralna doživetja podelili še s kom in ki vam je v veselje kramljati o prebranem. Sproti bomo izdelali podrobnejši načrt o

V družbi knjige ni nikoli dolgčas. Slika je simbolična. Foto: Nik Bertonecelj

temah in urniku srečevanj, da bo vsem najbolj udobno in dostopno. Bralni klub ima v načrtu poleg druženja ob knjigi in povezovanja s sorodnimi bralnimi klubi tudi povabila aktualnih literatov v našo družbo ali obiskov znamenitih literarno

obarvanih krajev. Za lažjo organizacijo bralnega kluba se prijavite na elektronski naslov: maja.justinj@gmail.com, na bralni klub pa lahko pridete brez predhodne prijave, samo »pofirbat«. Vabljeni, v družbi knjige ni nikoli dolgčas.

Laična bralka priporoča

Branje je potovanje, je nabiranje znanja. Včasih nuja, včasih sprostitev, kakor za koga. Knjige čakajo v knjižnici, da jih vzamete, listate in berete. Pri branju skušam ohranjati zavest, da dela, v katerih uživam, niso nujno dobra, in da dela, v katerih ne uživam, niso nujno slaba.

BARBARA PETERNEL

BARROWS, A., Shaffer, M. A.: Guernseyjsko društvo za književnost in pito iz krompirjevih olupkov

Pisemski roman o majhnem knjižnem klubu med nemško okupacijo, ki na nek način rešuje življenja, oziroma o tem, da se tudi iz krompirjevih olupkov lahko speče pita. Zgodba je postavljena v leto 1946, ko se angleška pisateljica Juliet Ashton ne more domisliti, o čem bi pisala, potem pa prejme pismo mladeniča s Kanalskega otoka Guernsey. Skupaj odkrijeta ljubezen do branja in si začneta dopisovati. Avtorica pravi: »Upam tudi, da bo knjiga ponazorila moje prepričanje, da ljubezen do umetnosti – naj bo to poezija, pripovedništvo, slikanje,

kiparstvo ali glasba – ljudem omogoči premostiti vsako oviro, ki si jo je človek kdaj postavil na pot.« Preprosto roman, ki pove več, kot sprva pričakujemo.

Tina Vrščaj: Na klancu

Pisateljico Tino Vrščaj v medgeneracijski zgodbi, ki se kot na Cankarjevem Klancu ponavlja vedno znova, poleg ekologije in kritike družbenih omrežij zanima tudi odnos med spoloma. Družinski in ljubezenski roman, ki se z dogajanjem umešča v našo sedanost. V ospredju je odnos med Evo in Gregorjem, ki z dvema deklicama živita na Klancu in počasi spoznavata, da se njune temeljne vrednote ne ujemajo povsod. Sprašuje se – se bo treba vrniti v dolino.

Jodi Picoult, Jennifer Finney Boylan: Nori med

»Nikogar ne poznamo tako dobro, kot mislimo, da ga. Še zlasti ne tistih, ki jih imamo radi.« Družbeni roman je izredno aktualen in gane vsakogar, ki ceni dobro napisane zgodbe z močnim sporočilom. Napisan je tekoče in književni liki so čustveno večplastni. Posebnost je v zgradbi pripovedi, saj se perspektivi Olivie in Lily izmenjujeta, kar omogoča poglobljen vpogled v različne plati resnice. Zgodba prikaže univerzalne vidike ljubezni, strahu in družinskih vezi. Ganljivi roman o tem, kaj iz svoje preteklosti sklenemo obdržati in kaj pustiti za seboj – mednarodna uspešnica, ob kateri nam hkrati tolče in se nam trga srce.

Jesenski dogodki v šoli

Žirovski osnovnošolci so že dodobra začeli šolsko delo in usvajanje znanja ne samo v šolskih klopeh, pač pa tudi zunaj njih.

BARBARA PETERNEL

Za sedmošolce so izvedli planinsko šolo, bivali so v koči na planini Razor. Pohod so izpeljali na 1992 metrov visok Vogel in brez težav so ga osvojili prav vsi. V delavnicah, ki so jih izvedli učitelji, so učenci spoznavali osnovne teme planinstva, kot so priprava na turo, orientacija, vremenoslovje, prva pomoč, nesreče, flora in favna, prehrana ... Preizkusili so se tudi v plezanju. V večernih urah so se družili in zabavali. Planine so zapustili bogatejši za nove izkušnje in lepe spomine.

Naravoslovni tabor osmošolcev na Pohorju je bil namenjen ogledu mesta Maribor, slapu Skalca, smučišča Partizanka, nekdanje steklarne (glazute). Spoznavali so gozdove na Pohorju, se ori-

Letošnja poslanica ob tednu otroka pravi, da prijaznost ni le vljudnost, je prava moč, ki povezuje ljudi, krepi razumevanje, spodbuja sodelovanje, pomirja prepire in nas uči, kako pomembno je skrbeti drug za drugega in za svet okoli nas.

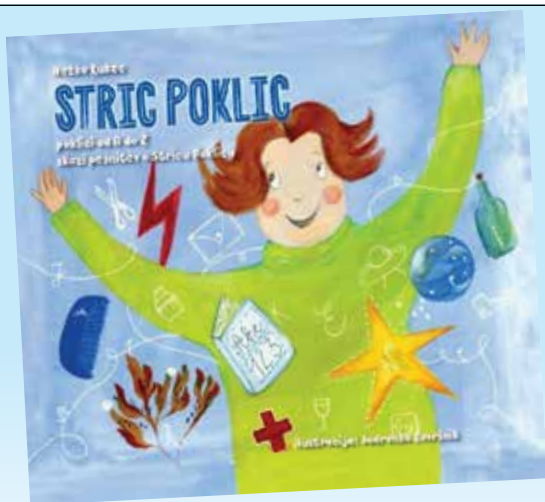

Cvetličarska delavnica na Žir-žavu Foto: Tanja Mlinar

entirali, prisluhnili lovcu, biologinji, splavarju in sami izdelovali miselne vzorce o osvojeni snovi. Na poligonu so se preizkusili v spretnostih in motoriki, igrali disk golf, različne družabne igre in se preizkusili tudi v kvizu Male sive celice. Usvojili so teoretična in praktična znanja o Pohorju, veliko so se gibali na svežem zraku in se zabavali. Učenci so zapisali, da je bil preživeti teden zelo zanimiv in je kar hitro minil, a za nekatere je bil tudi naporen in so se radi vrnil domov.

Tudi v tem šolskem letu so učence zasrbeli prsti in že na šolskem tekmovanju so učenci skušali pokazati svoje spretnosti v hitrostnem zlaganju lončkov. Pri tem so bile najbolj uspešne sedmošolke Iris Oblak, Vita Pečelin in Ela Lukančič, ki so se uvrstile v 2. krog tekmovanja in jih bomo lahko spremljali tudi v nadaljevanju. Letošnja poslanica ob tednu otroka pravi, da prijaznost ni le vljudnost, je prava moč, ki povezuje ljudi, krepi razumevanje, spodbuja sodelovanje, pomirja prepire in nas uči, kako pomembno je skrbeti drug za drugega in za svet okoli nas. Besedi »prosim« in »hvala« sta majhni, a zelo pomembni – kažeta spoštovanje in hvaležnost. V Tednu otroka je na žirovski šoli potekal tradicionalni otroški Žir-žav. Učenci so obiskali različne delavnice, na primer kozmetično, frizersko, kuharsko, cvetličarsko, sestavljali so rubikovo kocko, se igrali, ustvarjali impro ligo ali imeli poslikavo obraza, se učili tudi o prvi pomoči ... Predstavili so se gasilci, na stadionu pri šoli so se učenci lahko preizkusili v kolesarskem spretnostnem poligonu, v veliki stari telovadnici se je igralo med dvema in med štirimi ognji. Vreme je bilo sončno in prijetno jesensko. Verjamemo, da ste pokazali, komu ste hvaležni, in se zavedate, da vsak trenutek prijaznosti šteje.

Izvedeni so bili različni športni, naravoslovni in kulturni dnevi, kar je še dodatno popestrilo šolsko dogajanje. Pred učenci je še zahtevnejše delo, saj se začenjajo ocenjevanja znanja in razna tekmovanja, in upamo, da so si učenci pridobili dovolj zagona za nove šolske izzive.

Prijazen fant rdečih lic se odloči najti svoj poklic. Odpravi se v svet, kjer spozna 25 različnih poklicev, na vsako črko abecede po enega. Knjiga je primerna za predšolske otroke in učence prve triade. Vsebuje čudovite barvite ilustracije in zabavne rime.

Trda vezava, 56 strani

25
EUR

* Poštšina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po telefonu št.: 04 201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštšina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Bronasti mojster CNC rezkanja

Domen Filipič, študent Višje šole za strojništvo Šolskega centra Škofja Loka, je s svojim znanjem in umirjenostjo na evropskem prvenstvu EuroSkills 2025 v Herningu na Danskem dokazal, da sodi med najboljše mojstre CNC rezkanja, in v močni mednarodni konkurenci osvojil bronasto medaljo in medaljo za najboljši uspeh v slovenski ekipi.

JANA JENKO

Domen Filipič se je strojništvu zapisal že kot otrok, ko je pri delu v domači delavnici opazoval starejšega brata. Ta ga je ob koncu osnovne šole spodbudil, naj se loti izdelave gokarta, ki ga je Domen skozi leta ne le sestavil, ampak tudi izpopolnil in nadgradil do te mere, da si danes z njim lahko privoščijo konkreten trening na dirkališču. In čeprav je nekdaj želel postati dirkač, je z leti ugotovil, da ga bolj kot tekmovalni adrenalin navdušujejo učenje, raziskovanje in razvoj, ki mu ga omogoča delo CNC operaterja. In čeprav je slednje na prvi pogled preprosto, pa se v ozadju skriva veliko znanja, tehtnega premisleka in načrtovanja.

Da vse naštetu uspešno obvladuje, je dokazal na letošnjem tekmovanju EuroSkills 2025 v Herningu na Danskem, kjer je v močni mednarodni konkurenci v kategoriji rezkanja osvojil bronasto medaljo. »Zelo sem ponosen, lahko bi rekel, da mi nobeno tekmovanje še ni pomenilo toliko, zato ker nisem bil še nikoli na tako visoki ravni ter nisem še nikoli videl toliko zainteresiranih, resnih ljudi, ki bi imeli stvari tako naštudirane in tako dovršene, kot so jih imeli moji sotekmovalci.« Mednarodno tekmovanje EuroSkills, na katerem od kandidatov pričakujejo vrhunsko strokovno znanje in natančnost, poteka vsaki dve leti, namenjeno pa je mladim strokovnjakom, starim med 18 in 25 let. Na tekmovanju so se mladi strokovnjaki letos prvič pomerili tudi v kategoriji rezkanja, v kateri je barve Slovenije in Šolskega centra Škofja Loka zastopal Domen Filipič. Njegova tekmovalna pot, na kateri ga je do mednarodnega prizorišča spremljal mentor Blaž Žakelj, je bila dolga in na čase tudi naporna, a zelo zanimiva in poučna. »Za mano je leto kot še nikdar doslej. Polno presenečenj, izobraževanj, dela in skrbi. V to sem res vložil veliko truda, a sem v zameno dobil veliko znanja. Organizatorji, ki pripravljajo to tekmovanje, so nam dali veliko možnosti za treninge, za izpopolnjevanje,« je dejal.

Bronasti rezkar Domen Filipič na zmagovalnem odru letošnjega tekmovanja EuroSkills na Danskem Foto: osebni arhiv

Tekmovalni dnevi na Danskem, od 9. do 13. septembra, so poleg močne mednarodne konkurence tekmovalcem iz 17 držav prinesli tudi tri zanimive izzive. »Prvi izziv je bila izdelava mlina na veter iz aluminija, druga naloga je bila izdelati Eifflov stolp iz jekla iz štirih sestavnih delov, pri tretji nalogi pa smo morali izdelati maketo madžarskega parlamenta.« Domen je

slovenski ekipi prejel še posebno medaljo best of nation.

Domen, ki trenutno zaključuje študij na Višji šoli za strojništvo, ostaja zapisan izzivom, ki mu jih prinaša delo CNC operaterja, smelo pa načrtuje tudi tekmovalne, ki se mu še obetajo. »Obstaja možnost, da bomo z ekipo šli naprej, na svetovno tekmovanje leta 2026 v Šanghaju, ampak

Domen, ki trenutno zaključuje študij na Višji šoli za strojništvo, ostaja zapisan izzivom, ki mu jih prinaša delo CNC operaterja, smelo pa načrtuje tudi tekmovalne, ki se mu še obetajo.

z vsemi uspešno opravil in tekmovanje končal na odličnem tretjem mestu, ki je, kot pravi, zanj trenutno največji uspeh v karieri. »Bil sem zelo vesel, lahko rečem, da je to neopisljiv občutek. Kolegi so prišli do mene, mi čestitali, nato pa sem se že odpravil proti odru po medaljo.« Poleg bronaste medalje, ki jo je osvojil v svoji tekmovalni kategoriji in je rezultat več kot 1700 ur učenja ter dodatnega dela, pa je za najvišje število osvojenih točk v

to je še v oblakih, saj se je treba dogovoriti še veliko stvari in zbrati tudi kar nekaj denarja, tako da so sponzorji dobrodošli,« je zaključil misel z nasmehom, ob tem pa vsem mladim položil na srce, naj sledijo svojim sanjam, saj kot pravi: »Ni toliko pomembno, česa točno se lotiš ter kaj delaš in kaj drugi rečejo na to, ampak le to, da se sam zanimaš za to, da se izpopolnjuješ v tem in si tako lahko kos konkurenci.«

Na obhodu podružničnih cerkva

Romarsko društvo ŠmaR Žiri je tudi letos povabilo svoje člane in druge občane, ki jih zanima kulturna dediščina, na obhod in ogled podružničnih cerkva žirovske župnije.

MARIJA KOKALJ

Zadnjo nedeljo v septembru smo se po jutranji maši zbrali pred farno cerkvijo, kjer nas je pozdravil predsednik društva Matjaž Oblak. Veselo smo podali roko prijateljem iz Škofje Loke in Kranja ter Alojzu Demšarju, ki nas je vodil do vseh cerkva ter s svojimi predstavitvami in razlagami obogatil naša vedenja o njih. Alojz Demšar je po stroki naravoslovec, a se veliko posveča domoznanstvu, zlasti po upokojitvi. V zadnjem času je dejaven v skupini, ki si prizadeva za nova spoznanja o nekdanji, v veliki meri porušeni cerkvi sv. Martina v Starih Žireh in načrte za ohranitev njenih ostankov.

Najprej smo se podali v Goropeke. Hitro smo se vzpenjali po asfaltni cesti in pogledovali nazaj na Žiri in mogočno farno cerkev, Žirk in dolino proti Brekovicam. Ko smo prišli do cerkve sv. Janeza Krstnika, se nismo veliko mudili zunaj, ampak hitro izginili v toplo notranjost in se najprej zazrli v lep pozlačen oltar, potem pa prisluhnili razlagi Alojza Demšarja o zgodovini in zidavi cerkva na Žirovskem, povezanimi z ureditvijo freisinškega loškega gospostva, s poselitvami, širjenjem cerkvene organizacije in spremembami zaradi zgodovinskih okoliščin. Sledila je predstavitev nastanka cerkve v Goropekah, njenih prezidav ter opis notranjosti. O nekaterih svetnikih v cerkvi nam je posredoval podatke tudi naš član Miro Bogataj, domačin in ključar. Po ogledu cerkve sta nas zunaj že čakali dobrotnici Marica Žakelj in Kristina Bogataj ter nas postregli s toplim čajem inokusnim kruhom, Miro pa je poskrbel še za šilce žganja. Nekateri so si na zunanosti cerkve ogledali fresko sv. Krištofa z Jezusom, ki jo je leta 1872 naslikal Štefan Šubic.

Pot čez grič in po gozdu navzdol do Žirov je bila ob pogovorih hitro mimo, enako po Žireh do Dobračeve in cerkve sv. Lenarta ob pokopališču, kjer nas je že čakal njen skrbnik Izidor Čelik. Videli smo, da je obnova strehe končana in so gradbeni odri le še na eni strani. V tej cerkvi smo velikokrat, saj se tu poslavljamo od umrlih. Ob teh priložnostih nam misli in pogledi

Alojz Demšar je razkril številne zanimivosti o cerkvah, ki so jih obiskali.

Foto: arhiv društva

begajo nekam drugam, zato je bila Lojzeta predstavitev arhitekture in notranjosti cerkve dobrodošla. Tudi dobračevska cerkev je bila prvotno gotska, v času baroka so jo povišali in obokali. Ima tri baročne oltarje, delo Facijeve delavnice iz Polhovega Gradca. Glavni oltar je posvečen sv. Lenartu, levi stranski sv. Antonu Padovanskemu, desni pa sv. Lovrenciju. Sozavetnika cerkve sta sv. Peter in sv. Rok. Cerkev je lepo vzdrževana.

Nato smo jo mahnili proti Ledinici in cerkvi sv. Ane. Do nje vodijo verjetno najbolj priljubljene poti za sprehajalce in ljubitelje narave, včasih je bila pa za romarje. Cerkev sv. Ane je večja od prejšnjih dveh, ki smo si ju ogledali. Najprej je bila posvečena sv. Ožboltu. Ima pet oltarjev in obokan prezbiterij. Od vseh strani cerkvene ladje se vidi lepo obnovljena prižnica s kipi in slikami štirih evangelistov. Na koru je nekaj slik Križevega pota iz stare žirovske župne cerkve. Cerkev sv. Ane je akustična. Lojze Demšar je o svoji domači cerkvi povedal veliko zanimivega, tudi v zvezi z njeno prezidavo tik pred prvo svetovno vojno in seveda o zvonovih. Tone Kristan nas je popeljal še

v mežnijo, kjer smo dobili enolončnico in vino. A treba je bilo naprej proti Mrzlemu vrhu. Na poti smo se ustavili pod Ratačanovo domačijo, kjer nas je Lojze presenetil s posebno »kapelico«. Na mizici so čakali piškoti in razne pijače. Nismo se obotavljali in smo poskusili, nato pa odšli naprej mimo Pelehana in zavili proti Breznici. Po ovinkasti gozdni poti in mimo nekdanjega področja za motokros smo prišli do cerkve sv. Kancijana. Ogledali smo si notranjost, kjer je en oltar in na stropu več poslikav, a te niso stare. Prostor deluje prijazno. Lojze nam je spet razlagal o svetnikih, zidavah in uso- di zvonov ter dobrotnikih.

Zunaj je bilo spet vetrovno, zato smo se kmalu odpravili navzdol proti Žirem prek Tabra do ostankov stare župnijske cerkve pod Žirkom. Nekaterim udeležencem obhoda se je že mudilo domov in so se poslovili. Večina pa je nadaljevala ogled. Po razlagi sta dobrotnika Marta in Peter Mlinar prinesla kruh in med, ki so ga obiskovalci z veseljem namazali. Po zaključku v farni cerkvi sv. Martina so si nekateri ogledali še galerijo v zvoniku. Udeleženci so se razšli zadovoljni.

Delovna jesen Turističnega društva Žiri

Letošnjo jesen si bodo člani Turističnega društva Žiri zapomnili po uspešno izpeljanem in dobro obiskanem Pohodu ob rapalski meji, jesenski izvedbi Žirovskega kolesarskega kroga in dveh priznanjih, ki so ju prejeli na oktobrskem 54. srečanju gorenjskih turističnih delavcev.

JANA JENKO

Pohod ob rapalski meji

Tretjo nedeljo v septembru so člani TD Žiri uspešno izpeljali letos že 21. Pohod ob Rapalski meji. Na poti iz Žirov čez Žirk in Breznico do koč na Mrzlem vrhu so obiskovalci v družbi Vlaste Pečelin spoznali zgodovino in današnji utrip Žirov, se vrnili v preteklost ob srečanju z graničarjem, spoznali utrip življenja ob meji skozi zgodbo, ki sta jo odigrala Milena Padovac in Rok Klemenčič, se okrepčali z domačimi dobrotami, ki so jih pripravile članice društva, ter uživali v lepih razgledih na Žirovsko kotlino in okoliške hribe. Pohod se je zaključil pri planinski koči na Mrzlk s programom, ki so ga pripravili člani Turističnega društva Sovodenj, druženjem ob živi glasbi in golažu. Dobrega obiska so bili veseli tudi organizatorji, ki na ta način ohranjajo kulturno-zgodovinsko dediščino domačega kraja, pravi predsednica Katjuša Pečelin. »Z izvedbo letošnjega pohoda smo v društvu zelo zadovoljni. Pohodniki, ki so prišli z različnih koncev Slovenije, so bili navdušeni tako nad kakovostno ponudbo in pestrostjo spremljevalnega programa kot tudi nad naravo. Vreme je bilo čudovito in veliko se jih je že zanimalo za datum v prihodnjem letu, ker bi še prišli.«

Jesenski Žirovski kolesarski krog

Zadnji konec tedna v septembru je namenjen Žirovskemu kolesarskemu krogu. Zaradi bolj kislega vremena in kasnejšega termina je bila udeležba kolesarjev nekoliko manjša, še vedno pa se jih je kar nekaj odločilo sesti na kolo in vrteti pedale po eni od različic, ki so na voljo kolesarjem vseh generacij in kondicijske pripravljenosti. Seveda pa niso kolesarili le odrasli, ampak so se jim pridružili tudi najmlajši – ti so z veseljem sodelovali na otroški kolesarski pustolovščini, ki je spretno prepletla nekaj kolesarskih veščin

Okrasna japonska češnja razveseljuje obiskovalce žirovskega centra. Foto: arhiv TD Žiri

in zabavnih nalog, najmlajše pa na koncu razveselila še s praktičnimi nagradami in malico. Letošnji Žirovski kolesarski krog je poskrbel tudi za dve novosti – možnost izposoje električnih koles in uradni zaključek z malico, pijačo, praktično nagrado in druženjem v ŠRC Pustotnik, ki so ga člani Turističnega društva pripravili v sodelovanju z Občino Žiri in Glasbenim društvom Frekvenca. To je naletelo na zelo dober odziv, zato v društvu načrtujejo podobno sodelovanje tudi v novi sezoni, kolesarske navdušence pa na Žirovski kolesarski krog vabijo celo leto. Kartončke lahko prevzamejo na TIC-točki oziroma se pozanimajo pri članih društva.

Priznanji Gorenjske turistične zveze

V začetku oktobra pa so se člani Turističnega društva Žiri udeležili še 54. srečanja Gorenjske turistične zveze, ki so ga letos gostili v Trzinu. Srečanje je bilo tudi letos priložnost za podelitev priznanj društvom in turističnim delavcem, ki skrbijo za turistični razvoj in živahen utrip kraja. Člani Turističnega društva Žiri so se na tokratnem srečanju razveselili kar dveh priznanj – priznanja za 50 let uspešnega dela in priznanja za naj drevo Gorenjske. »Priznanje Gorenjske turistične zveze za 50 let uspešnega dela nam daje zadoščenje, da se je trud številnih prostovoljcev skozi vsa pretekla leta opazil in pustil sled, hkrati pa nam, ki smo zdaj aktivni v društvu, daje veliko spodbude, veselja in odgovornosti za delo naprej,« je povedala predsednica Katjuša Pečelin in dodala, da so bili iskreno veseli tudi priznanja za naj drevo Gorenjske – naziv si je prislužila okrasna japonska češnja, ki razveseljuje obiskovalce žirovskega centra. »Češnja je skupaj s še tremi drugimi drevesi dobila naziv naj drevo gorenjske. To je priznanje vsem prebivalcem Žirov, da imamo tako lepo drevo, ki nas spomladi razveseljuje s prekrasnimi cvetovi in vedno pritegne poglede obiskovalcev. Bodimo ponosni nanjo in jo, predvsem v času cvetenja, večkrat pogledimo in občudujemo.«

Turistično društvo Žiri je na 54. Srečanju Gorenjske turistične zveze prejelo priznanje za 50 let uspešnega dela. Foto: arhiv TD Žiri, Gorazd Kavčič / www.rezultat.si

Žirovski košarkarski šampionki

Sestri Ana in Zala Mali sta letošnje poletje preživeli na košarkarskih igriščih, na katerih sta premikali mejnike slovenske mladinske košarke.

JANA JENKO

Ana se je v Jordanovi kampanji The One, v igri ena na ena, uvrstila med najboljših enajst mladih košarkaric na svetu, Zala pa je s slovensko reprezentanco osvojila naslov evropskih podprvakinja U16 in vstopnico za nastop na svetovnem prvenstvu naslednje leto.

V najboljši košarkarski enajsterici na svetu

Ana Mali, ki ji je letos uspel preboj med najboljših enajst mladih košarkaric v igri ena na ena na svetu, se je s košarko prvič srečala v drugem razredu osnovne šole, trenirati pa resneje začela nekaj let kasneje. V začetku je košarko igrala v Žireh, kasneje pa začela sodelovati v višjih selekcijah škofjeloške ekipe Domel, ki se ji je dokončno pridružila v sezoni 2020/21. Ana, ki je letos s svojo nepopustljivostjo in strastjo do igre dokazala, da sodi med svetovno elito, se je na igrišče vrnila po hudi poškodbi, kar je bil zahteven izziv. »Verjetno se bo to slišalo nenavadno, ampak spet stopiti na igrišče je bilo težko, kljub neučakanosti. Spet sem se morala navaditi zaupanja vase in potrpežljivosti. Je bila pa tudi ta poškodba razlog, da sem šport vzljubila še bolj in sem se veselila tudi treningov, kjer smo delale nekoliko manj priljubljene vaje.«

Čeprav sprva ni imela namena potrditi udeležbe na turnirju v sklopu tekmovanja The One, pa se je kasneje za sodelovanje odločila, saj ji je to predstavljalo še dodatno možnost za nabiranje izkušenj. »Igra ena na ena vsaki igralki predstavlja izziv, saj si na igrišču odvisen samo od sebe. Kar se tiče igre, je pa ta tako zahtevna, kot si sam zastaviš. Nekateri igralci lahko uporabijo več, nekateri pa manj elementov košarke in na koncu pridejo do istega rezultata. Tukaj se res vidi posameznikov stil igranja in kako ta izkoristi svoje fizične lastnosti v igri.« Ana je oboje dobro izkoristila že na domačem turnirju, kjer si je z zmago priborila vstopnico za nastop na evropskem tekmovanju v Londonu.

igri. Julija je v Londonu suvereno opravila s konkurenco in osvojila evropski naslov najboljših košarkaric v igri ena na ena – zmaga je bila, pravi Ana, zelo sladka. »Kot da bi na sladkorno peno dodal še smetano in pokalice. Nisem se mogla nehati smejati in v glavi se mi je vse prepletalo, saj sem še kar procesirala zmago. Ta je bila tudi šok za vse prisotne, saj so vsi mislili, da bo zmagala nasprotnica, ki je že lani sodelovala v Jordanovi kampanji The One.« Julijski zmagi v Londonu je sledilo delovno poletje in odhod v New York, kjer je 22. in 23. avgusta potekal finale, letos tudi s kvalifikacijskimi predtekmovanji. »Tekmovanje naj bi bilo sprva sestavljalo

Ana Mali: »Pred finalom so bile v New Yorku potrebne kvalifikacije, na katerih pa sem na žalost izgubila proti igralki iz Los Angelesa. Samo izkušnjo zelo cenim, saj mi je prinesla še drugačen pogled na košarko in poletje, napolnjeno z odličnimi treningi in dobrimi izkušnjami.«

»Ob zmagi v Ljubljani nisem mogla verjeti, kaj se je zgodilo. Objela sem svojo sestro in čestitala nasprotnici. Samega dosežka sem se zavedala šele, ko so se začeli nastopi v Londonu.«

Za evropski finale se je vestno pripravljala tako v fitnesu kot na igrišču, kjer je posebej vadila košarkarske elemente, za katere je vedela, da ji bodo pomagali pri boljši

no le iz finala, ker pa je bila moja zmaga na evropskem finalu presenečenje, so vključili še drugouvrščene igralce. Pred finalom so bile zato v New Yorku potrebne kvalifikacije, na katerih pa sem na žalost izgubila proti igralki iz Los Angelesa. Samo izkušnjo zelo cenim, saj mi je prinesla še drugačen pogled na košarko in poletje, napolnjeno z odličnimi treningi in dobrimi izkušnjami. Spoznala sem veliko novih ljudi in na treningih pred tekmami nabirala znanje s celotnega sveta. V tem trenutku se še ne zavedam, kaj vse sem dosegla, ampak verjamem, da mi bo po še kakšnem tednu premisleka tudi to stopilo v glavo.« Seveda pa je v času svojega nastopa v ZDA spremljala tudi tekme slovenske košarkarske reprezentance U16, v kateri je pomembno vlogo igrala mlajša sestra Zala. »Malo mi je žal, da nisem bila takrat v isti dvorani in bi zanjo navijala v živo. Ko pa so zmagale, sem o zmagah in na koncu osvojeni srebrni medalji pripovedovala čisto vsakemu, ki sem ga spoznala v tem času.« Ana, sicer dijakinja četrtega letnika na Gimnaziji Škofja Loka, pa košarki ostaja zapisana tudi v prihodnje. »Ciljam čim višje. Upam, da me bo

Ana Mali na tekmovanju The One v New Yorku Foto: osebni arhiv

Kapetanka Zala Mali z ekipo evropskih košarkarskih podprvakinj U16 Foto: osebni arhiv

moje znanje poneslo tudi v profesionalne vode in da bodo tudi drugi v meni videli potencial.«

Kapetanka srebrne slovenske reprezentance

Zala Mali se je s košarko prvič srečala v petem razredu osnovne šole, ko je opustila namizni tenis in se pridružila sestri na prvih treningih. Resneje je začela trenirati leto kasneje, v času epidemije pa je s sestro Ano trenirala kar na domačem dvorišču, kjer so jima starši postavili koš. Po končani epidemiji se je Zala spet vrnila na treninge in košarka je postala del njene dnevne rutine, igralska pot pa jo je iz domačih Žirov peljala v škofjeloški Domel, kjer še vedno trenira in trenutno igra za selekcijo U18 in člansko ekipo. Zala pa je bila letos izbrana tudi v slovensko košarkarsko reprezentanco, ki je slovenske barve zastopala na dveh velikih tekmovanjih – Olimpijskem festivalu evropske mladine (OFEM) v Severni Makedoniji in evropskem prvenstvu (EP) U16 v Romuniji. »Priprave smo začele zadnji konec tedna maja in takrat nas je bilo na spisku 60. Vsak konec tedna do 24. junija se je seznam krajšal in takrat nas je na 'cikle' odšlo 19. Vsak 'cikel' je trajal pet dni, sledila sta dva dneva počitka. Po treh 'ciklih' je štab izbral 12 igralk, ki smo se odpravile na Olimpijski festival evropske mladine v Severni Makedoniji, ki je bil zares nepozabna izkušnja. Po OFEM-u smo dekleta opravila še dva 'cikla' priprav, ki so bile zelo naporne, saj so imele na dan po dva dvourna ali en triurni trening, nato pa nas je čakala pot na EP v Romunijo. Potrditve, da sem bila sprejeta v reprezentanco, sem bila zelo vesela. Trenerji so imeli z nami individualne pogovore, v katerih so nam razložili svojo odločitev. Takrat so mi tudi povedali, da sem bila izbrana za kapetanko.«

Čeprav so evropsko prvenstvo začele z dvema zmagama, pa tekmi nista bili najboljši, pravi Zala. »S puncami smo bile preveč nervozne in nismo igrale svoje najboljše igre. Tretja tekma proti Španiji je bila veliko boljša, čeprav smo izgubile. Ko so se začele tekme na izpadanje, smo se končno dovolj sprostile in uživale. Vse tekme od takrat naprej so bile odlične. Na koncu smo bile srebra neizmerno vesele. Bila sem ponosna na svojo ekipo, še posebej zato, ker sem vedela, kako smo garale celo poletje.« Od vseh tekem letošnjega EP si bo najbolj zapomnila četrtfinalno tekmo, na kateri je za favorita veljala ekipa Srbije, a so jo Slovenke premagale in si s tem zagotovile nastop na svetovnem prvenstvu, kar je bil njihov glavni cilj, nato pa osvojile še naslov evropskih podprvakinj. »Srebrne medalje smo bile zelo vesele, saj smo vedele, da smo bile sposobne, ampak

smo se tega uspeha zavedele šele po prejemu medalje. Naš prvi cilj je bil uvrstitev na svetovno prvenstvo. Ko smo to dosegle, smo bile zelo vesele, ne samo zaradi uspeha, ampak tudi ker bomo lahko še eno poletje preživele s to ekipo.«

Ob svojih tekmah je seveda spremljala tudi tekmovanje The One in stiskala pesti za sestrin uspeh, ob vrnitvi domov pa je doživela še posebno presenečenje. »Sprejem na letališču je bil pričakovan, ampak še vedno odličen. Sprejema doma pa sploh

Zala Mali: »Potrditve, da sem bila sprejeta v reprezentanco, sem bila zelo vesela. Trenerji so imeli z nami individualne pogovore, v katerih so nam razložili svojo odločitev. Takrat so mi tudi povedali, da sem bila izbrana za kapetanko.«

nisem pričakovala, ampak moram priznati, da so se sosode zelo potrudili.« Po uspešnem košarkarskem poletju pa dijakinja drugega letnika Škofijske klasične gimnazije v Ljubljani pravi, da se glede košarke prepušča življenju. »Po tem poletju sem se odločila, da se bom prepustila življenju, kar se tiče košarke. Seveda se nameravam odpraviti na SP naslednje leto in upam, da ne bo resnejših poškodb, ki bi lahko vplivale na drugačno sestavo ekipe naslednje leto.«

KEMGRAD d.o.o.

Računovodske storitve

Starovaška 25, 4226 Žiri

M: 041 621 027

T: 04 510 56 10 / F: 04 510 56 11

E: info@kemgrad.si

Z vami
že več kot
30 let!

Poletje uspehov in ponosa

V Smučarskem skakalnem klubu Norica Žiri je letošnje poletje minilo v znamenju izjemnih dosežkov – tako na tekmovalnem kot organizacijskem področju. Naši skakalci in skakalke so blesteli na domačih in mednarodnih tekmovanjih, hkrati pa smo kot klub dokazali, da zmoremo izpeljati tudi najzahtevnejše športne dogodke.

SMUČARSKI SKAKALNI KLUB NORICA ŽIRI

V sklopu pokala Argeta in državnega prvenstva smo organizirali več tekem na različnih ravneh, največje priznanje pa nam je Smučarska zveza Slovenije izkazala, ko nam je zaupala organizacijo državnega prvenstva do 18 let ter državnega prvenstva za člane. Obe tekmovanji smo uspešno izpeljali v Kranju, kjer večja skakalnica, ki je v Žireh žal nimamo, omogoča izvedbo tovrstnih dogodkov.

Poleti smo za naše športnike pripravili skupne priprave, ki so okrepile ekipni duh in pripomogle k odlični formi. Vzporedno smo skrbeli za vzdrževanje Nordijskega centra Poclain, kjer smo s pomočjo številnih prostovoljcev, predvsem staršev, izvedli več delovnih akcij. Njihova predanost je ključna za to, da je center vedno optimalno pripravljen za trenajni proces. V novembru nas čaka še tradicionalna velika jesenska delovna akcija s poudarkom na pripravih na zimo.

V sklopu 10. sezone projekta NLB Šport mladim smo v sodelovanju z NLB posneli kratek promocijski film, v katerem je Luka Laharnar predstavil svojo skakalno zgodbo. Neizmerno veseli in hvaležni smo, da smo tudi v novi sezoni del projekta NLB Šport mladim. NLB Šport mladim je projekt, ki poteka že 11. leto in v okviru katerega v NLB podpira športne klube po vsej Sloveniji, ki spodbujajo mlade h gibanju in aktivnemu življenju ter s svojo predanostjo pomembno prispevajo k razvoju zdrave in odgovorne družbe.

V oktobru nas je pretresla žalostna novica – mnogo prezgodaj se je poslovil naš dolgoletni član Marjan Šinkovec. Njegov prispevek k razvoju kluba bo ostal nepozaben.

Tekmovalni vrhunci poletja

Naši tekmovalci so v poletni sezoni dosegli vrsto izjemnih rezultatov, ki potrjujejo kakovost dela v klubu in predanost posameznikov. Nika Vodan je dvakrat zasedla 8. mesto na tekmah grand prix v Wisli in Predazzu. Na državnem pr-

Ekipno državno prvenstvo med člani – ekipa SSK Norica Žiri je osvojila drugo mesto.

Foto: arhiv SSK Norica Žiri

venstvu je osvojila srebrno medaljo ter bila članica ekipe, ki je na državnem prvenstvu ravno tako osvojila srebrno kolajno. Rok Oblak je zablestel z dvema 2. mestoma na mednarodnih tekmah: COC

nico državne A mladinske reprezentance. Jakob Mivšek je bil 4. na državnem prvenstvu do 18 let, 5. na državnem prvenstvu do 20 let ter dvakrat 14. na mednarodnih tekmah Alpen cup. Lovro Mlinar je osvojil

Naši tekmovalci so v poletni sezoni dosegli vrsto izjemnih rezultatov, ki potrjujejo kakovost dela v klubu in predanost posameznikov.

v Klingenthalu in FIS cup v Hinterzartnu. Dosegal je tudi točke na tekmah za grand prix. Na državnem prvenstvu je dodal še 2. mesto ekipno ter 6. mesto posamično. Erazem Stanonik je v nordijski kombinaciji nastopil na tekmi za grand prix v Oberstdorfu in zasedel 36. mesto. Jerica Jesenko je bila 5. na državnem prvenstvu, 12. na ICOC v Hinterzartnu in 21. na tekmi za grand prix v Rasnovu. Izadora Kopač je bila kar štirikrat druga: dvakrat na tekmovanju Alpen cup v Oberstdorfu in enkrat v Einsiedelnu ter na državnem prvenstvu do 20 let. V konkurenci članic je na državnem prvenstvu osvojila 6. mesto. S tem si je Izadora priskakala tudi kriterije za čla-

odlično 2. mesto na državnem prvenstvu do 18 let. Ekipno so Zarja Kopač, Izadora Kopač, Lovro Mlinar in Jakob Mivšek osvojili 2. mesto na državnem prvenstvu do 18 let. Nastja Petrovič je na igrah FESA (Igre Evropske smučarske zveze) v Tschaggunsu zasedla 16. mesto posamično in 6. mesto ekipno.

V Smučarskem skakalnem klubu Norica Žiri smo ponosni na vse naše tekmovalce, trenerje, organizatorje in prostovoljce. Poletje 2025 je dokaz, da z delom, predanostjo in skupnostjo lahko dosegamo vrhunske rezultate doma in v tujini. Z optimizmom zremo naprej, proti zimski sezoni, polni novih izzivov in priložnosti.

Popis starih hišnih imen

Razvojna agencija Sora je tudi na območju občine Žiri začela popis starih hišnih imen. Selo in Zabrežnik sta naselji, ki smo ju kot prvi vključili v popis.

KRISTINA MIKLAVČIČ

Hišna imena predstavljajo pomemben del nesnovne kulturne dediščine slovenskega podeželja. Označujejo zgodovinske posebnosti, dejavnosti na posameznih domačijah in ohranjajo narečne značilnosti vasi oziroma območij. Se pa stara imena hiš tudi izgubljajo oziroma pozabljajo in z željo, da oživimo njihovo uporabo in da aktualna, še poznana imena ustrezno zaznamujemo, smo tudi na območju občine Žiri začeli popis starih hišnih imen.

Selo in Zabrežnik sta naselji, ki smo ju kot prvi vključili v popis, izvedli že izpis imen in takratnih lastnikov iz franciscejskega katastra, izpis imen iz župnijskih knjig, obiskali starejše domačine in skupaj z njimi za vsako hišo zapisali hišno ime po domače, v narečju, zapisali naziv za gospodarja in gospodinjstvo v narečju (za npr. hišno ime Pr Arhari je bil naziv zanj Arhar in zanjo Arharca) ter uporabo hišnega imena v pridevniški obliki (npr. arharjov kozolec, hlev ...). Dne 26. novembra ob 18. uri bomo vse lastnike hiš s hišnimi imeni povabili na srečanje, kjer bomo predstavili pomen in vlogo hišnih imen ter način zapisa imen v narečju, obenem pregledali zbrane podatke

iz terenskega popisa in jih dopolnili oziroma dokončno potrdili. Ob zaključku popisa bodo zainteresirani lastniki hiš, tako kot v prejšnjih popisih, prejeli tudi glinene tablice z napisom hišnega imena v narečju, vsi zbrani podatki bodo evidentirani v spletnem leksikonu www.hisnaimena.si, izdelana pa bo tudi publikacija z

Ob zaključku popisa bodo zainteresirani lastniki hiš, tako kot v prejšnjih popisih, prejeli tudi glinene tablice z napisom hišnega imena v narečju.

zbranimi hišnimi imeni popisanega območja. Vse do sedaj izdane publikacije hišnih imen so objavljene na spletni strani Razvojne agencije Sora, nekatere so na voljo tudi v tiskani obliki. Če kot krajan Sela in Zabrežnika poznate kakšno zanimivo zgodbo tako o svojem hišnem imenu kot tudi o drugih imenih obravnavanega območja, razpolagate s fotografijami domačij ali celo poznate razlago, kako je ime nastalo, in ste pripravljeni te podatke deliti z drugimi, vas pozivamo k sodelovanju. Oglasite se nam lahko na elektronski naslov kristina.miklavcic@sora.si in telefonsko številko 040 769 527.

V knjigi boste spoznali nastanek in pomen 99 znanih slovenskih priimkov. Med njimi so: Župančič, Pirc, Janša, Erjavec, Logar idr. Knjiga je plod dolgoletnih rodoslovnih raziskovanj zakoncev Mamić. Prvi, ki je knjigo po izidu naročil, je bil Prešeren. Ne sicer France, ampak Rok.

29⁵⁰ EUR
+ poštšina

Trda vezava, 161 strani, cena knjige je

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po telefonu št.: 04 201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si. Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštšina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

JAN PLESTENJAK
TURNEJA 2025

29. NOVEMBER
ŠPORTNA DVORANA TRATA
ŠKOFJA LOKA

Vstopnice: **eventim** **enjoy** **ak**

IGA PISLAR, S.P., PODLUBNIK 152, ŠKOFJA LOKA

Prostovoljci se redno izobražujemo

V oktobru smo se prostovoljci, ki pomagamo v domu starejših SeneCura Žiri, udeležili dveh izobraževalnih srečanj. Namen srečanj je bil poglobiti razumevanje oseb z demenco in izmenjati izkušnje, kako jim lahko prostovoljci pri svojem delu učinkoviteje in prijazneje pomagamo.

JANKO PIRIH, LEJA ŽAKELJ

Prvo srečanje, 7. oktobra, je potekalo v živo v Jobstovi dvorani župnišča. Na povabilo župnijskih prostovoljcev sta nas obiskala zakonca Stanka in Janez Leber iz Društva za kakovostno starost Zimzelen Žalec. Oba sta dolgoletna prostovoljca, ki vodita skupine starejših, med njimi tudi oseb z demenco. Z veliko toplino in izkušenj sta nam predstavila svoj način dela – preprost, človeški, pa vendar izjemno učinkovit.

Govorila sta o tem, kako pomembno je, da do osebe z demenco pristopamo počasi, z nasmehom in spoštovanjem njenega osebnega prostora. Da se z njo pogovarjamo jasno, mirno, s toplino – in da včasih največ dosežemo že s prijaznim pogledom ali dotikom roke. Naučili smo se, kako lahko pogovor navežemo na predmete, slike ali spomine iz preteklosti, ki pri starejših obudijo prijetne občutke. Zanimivih je bilo kar nekaj primerov iz njune prakse – od »punčke iz cunj«, ki prebudi starševske spomine, do »rokavčkov pomagalkov«, ki spodbujajo gibanje rok in občutek koristnosti. Oba sta poudarila: z osebami z demenco se da veliko narediti – če znamo prisluhniti in iščemo pot do njihovega sveta.

Drugo izobraževanje, 28. oktobra, je potekalo na Zoomu, a smo si ga prostovoljci ogledali skupaj v prostorih društva upokojencev. Predavanje je vodila mag. delovne terapije Petra Benedičič z Inštituta

V oktobru so se prostovoljci, ki pomagajo v domu starejših SeneCura Žiri, udeležili dveh izobraževalnih srečanj. Foto: arhiv Inštituta Antona Trstenjaka

kovnega vidika – a vseeno s številnimi primeri iz prakse. Ta znanstveno dokazana metoda pomaga starostniku ali osebi z demenco, da ostaja vključen v okolje, da v njem prispeva in se v njem dobro počuti. Spoznali smo, da Montessori pristop temelji na tem, da posamezniku vedno ponudimo izbiro, ga povabimo k sodelovanju in gradimo na tem, kar še zmore. Pomembno je, da dejavnosti niso naključne, ampak smiselne – da človek

zelišč, prebiranje fižola, preprosto ročno delo. Petra Benedičič je poudarila tudi, kako lahko z majhnimi prilagoditvami okolja osebami z demenco omogočimo več samostojnosti – na primer z vidnimi oznakami na vratih, uro, iz katere lahko razberemo točen del dneva, preglednimi pripomočki in rutino, ki jo oseba lahko spremlja. Ključ vsega pa ostaja v odnosu – v poznavanju človeka, njegove zgodbe, njegovih spominov in navad.

Obe oktobrski izobraževanji sta nam dali veliko praktičnih napotkov in predvsem spodbude, da je vsaka ura, ki jo namenimo starejšim, dragocena. Ko prostovoljci delimo svojo pozornost in čas, prejemo vsaj toliko, kot dajemo. Naše delo ni le pomoč – je srečevanje, pogovor, nasmeh, toplina. Vabimo vse, ki bi jih zanimalo prostovoljstvo – družabništvo ali sodelovanje pri nedeljskem svetem obhajilu v domu –, da se nam pridružijo. Naša skupina je pisana družina dobrih ljudi, ki jih povezujejo srčnost, dobra volja in želja po učenju. Kot pravi dr. Jože Ramovš: »Če hočeš pomagati drugim, poskrbi zase; če hočeš poskrbeti zase, pomagaj drugim.«

Obe oktobrski izobraževanji sta nam dali veliko praktičnih napotkov in predvsem spodbude, da je vsaka ura, ki jo namenimo starejšim, dragocena. Ko prostovoljci delimo svojo pozornost in čas, prejemo vsaj toliko, kot dajemo. Naše delo ni le pomoč – je srečevanje, pogovor, nasmeh, toplina. Vabimo vse, ki bi jih zanimalo prostovoljstvo – družabništvo ali sodelovanje pri nedeljskem svetem obhajilu v domu –, da se nam pridružijo.

Antona Trstenjaka, ki nam je približala Montessori pristop kot učinkovito metodo za soočanje z demenco. Tokrat smo se z metodo seznanili z nekoliko bolj stro-

občuti vrednost in namen svojega početja. Pri delu z osebami z demenco tako iščemo dejavnosti, ki so jim poznane iz preteklosti – priprava pogrinjka, luščenje

Oskrbovanje je naša skupna vrednota

Šesti oktober, evropski dan neformalnih oskrbovalcev: Danes ti, jutri jaz – Danes ti skrbiš zame, jutri jaz zate. Oskrbovanje je naša skupna vrednota.

ANA RAMOVŠ, INŠTITUT ANTONA TRSTENJAKA

V zadnjih dveh letih veliko govorimo o zakonu o dolgotrajni oskrbi. Gre za nov in pomemben socialni steber, ki ga uvajamo z nekaj zamude, a kljub temu predstavlja velik korak naprej. Vendar pa je treba poudariti, da oskrba ni le zakon – je del človeškega bistva. Od nekdanj skrbimo drug za drugega: ko bližnji opeša, zbolí ali se poškoduje, zanj skrbimo. To nas ohranja pri življenju in nas dela ljudi. Dr. Jože Ramovš je zapisal: »Še sreča, da sem odvisen od drugih! Zdrava odvisnost pomeni, da se medsebojno potrebujemo, dopolnjujemo in skrbimo drug za drugega.« Vsaka priložnost, da poskrbimo za nekoga – naj bo to otrok ali starejši, ki zaradi bolezni potrebuje pomoč –, je tudi priložnost, da se učimo solidarnosti. Te se ne da osvojiti iz knjig, ampak le skozi konkretno skrb za nemočne in ranljive. Prav oni nas učijo tudi sprejemati pomoč, ko jo bomo sami potrebovali. In prav v tem dajanju in sprejemanju pomoči se razodeva naše človeštvo – človek ob človeku. Ta skrb za naše starše, otroke, može, žene, brate, sestre, sosede in druge bližnje nam je tako samoumevna, da pogosto niti ne pomislimo, da smo s tem prevzeli novo vlogo – vlogo družinskega oziroma neformalnega oskrbovalca. To je po eni strani dobro, saj kaže, da imamo v družbi globoko zakoreninjeno prepričanje, da je skrb nekaj naravnega – kar tudi je. Po drugi strani pa prav ta samoumevnost predstavlja težavo: če človek ne prepozna svoje nove vloge, pogosto ne poišče podpore in informacij, ki bi mu olajšale oskrbo. Ne pomisli niti, da je del velike skupine ljudi v podobnem položaju – v Sloveniji danes vsaj vsak deseti človek oskrbuje svojega bližnjega –, skupine, ki bi mu lahko nudila oporo. In ker družba te vloge še ne prepozna dovolj jasno, zaostajajo tudi sistemske oblike podpore za tiste, ki se pogosto nenadoma znajdejo v vlogi neformalnega oskrbovalca: zanesljivi viri informacij, možnosti izobraževanja, mreže za samopomoč, psihosocialna podpora in možnost oddiha. Zakon o dolgotrajni oskrbi prinaša številne potrebne rešitve na področju dolgotrajne oskrbe in ljudi, ki doma oskrbujejo koga izmed svojih bližnjih, posredno podpira, saj njihovim bližnjim omogoča boljšo podporo doma – od možnosti dolgotrajne oskrbe na domu, storitev za krepitev samostojnosti, e-oskrbe do denarnega prejemka in dnevnega varstva. Obenem omogoča tudi prehod v dom starejših občanov in to, da bo del družinskih oskrbovalcev lahko zaposlen kot oskrbovalec družinskega člana. A velika večina bo za svoje bližnje še naprej skrbela zunaj teh oblik, preprosto zato, ker bo poleg formalnih storitev takšna pomoč vedno potrebna. Prav ta večina pa v naši družbi – in posledično tudi v zakonodaji – še vedno ni dovolj priznana in podprta. Na Inštitutu Antona Trstenjaka že vrsto let delamo z in za družinske oskrbovalce. Ustanovili smo Facebook skupino Družinski oskrbovalci, razvili Usposabljanja za družinske in druge neformalne oskrbovalce ter spodbujamo oblikovanje skupin svojcev po načelu samopomoči. Pod okriljem Inštituta deluje tudi Slovensko združenje neformalnih oskrbovalcev. Vključitev vanj je brezplačna in brez obveznosti; informacije: oskrbovalec@iat.si ali tel. 064/299-599.

V Starosti prijazni občini Žiri smo na družinske in druge neformalne oskrbovalce mislili že ob pripravi občinske strategije. Letos smo zato pripravili dve izobraževanju, namenjeni temam, s katerimi se družinski oskrbovalci pogosto srečujejo – prvo je bilo posvečeno demenci, drugo pa spremembam, ki jih prinaša novi zakon o dolgotrajni oskrbi. V Žireh se še vedno srečuje tudi skupina svojcev, ki si nudi medsebojno pomoč in podporo pri zahtevni nalogi, ki jo predstavlja oskrba bližnjih. Poleg tega oskrbovalcem redno pošiljamo brezplačen novičnik Domača oskrba, v katerem so zbrani prispevki, uporabni nasveti in aktualne novice s področja oskrbe. Na novičnik se je mogoče naročiti po e-pošti na naslov leja.zakelj@iat.si ali s klicem na telefonsko številko 064 138 553.

Pomembno pa je, da vsak od nas prispeva tudi svoj delež k oskrbi: da v okolici prepoznamo tiste, ki skrbijo za bližnje, da drug drugega vprašamo, kako si lahko pomagamo, da sprejmemo pomoč, ko jo potrebujemo – hvaležno, ne z odporom – in da oskrbo živimo po svojih močeh. Prepoznamo, podprimo in dajmo priznanje tistim, ki oskrbujejo. Danes si namreč lahko to ti, jutri bom morda jaz!

SLUŠNI APARATI

Izboljšano razumevanje v hrupnih okoljih

Najnaprednejša tehnologija

Najmanjši polnilni slušni aparat pri nas

Preizkusite jih!
Brezplačno in brez obveznosti nakupa.

KRANJ
"Planet Tuš Kranj", Cesta Jaka Platiše 18
04/5100-100

LJUBLJANA BTC
"Tuš supermarket BTC", Bratislavsk 9
01/438-55-15

LJUBLJANA CENTER
Metelkova ulica 11
01/438-55-66

Nakup tudi na naročilnico ("recept")

www.alpeton.si

Z ekipo do zmage v zračnih bojih

Slovenska ekipa, v kateri je bil tudi Žirovec Andrej Mlakar, je na svetovnem prvenstvu World Aircombat Scale Games (Svetovne igre v letalskih bojih), ki je avgusta potekalo na letališču Ballenstedt v Nemčiji, dosegla zgodovinski uspeh.

MATEJA RANT

Žirovec Andrej Mlakar je skupaj z Iztokom Ogulinom in Vidom Gladovičem Sloveniji priboril prvo ekipno zmago v zgodovini na svetovnem prvenstvu v zračnih bojih z radijsko vodenimi modeli letal WASG 2025. Na prvenstvu se je v dveh kategorijah – prva in druga svetovna vojna – pomerilo okrog devetdeset pilotov z vsega sveta. Tekmovanje, ki poteka vsaki dve leti pod okriljem Mednarodne letalske zveze, traja štiri dni, v polfinale pa se uvrsti 18 najboljših pilotov iz vsake kategorije. Zadnji dan se pomerijo še v polfinalu in finalu.

»Priprave se začnejo že leto prej, saj moraš letala izdelati sam in jih popolnoma prilagoditi zahtevnim pravilom,« pojasni Andrej Mlakar, član Modelarskega društva Čuk Škofja Loka. Vsak model je natančna kopija lovca iz prve ali druge svetovne vojne. Pred začetkom tekmovanja tekmovalci svoje modele razstavijo, da si jih lahko ogledajo tudi konkurenti in ocenijo, ali so izdelani v skla-

Letala pred začetkom tekmovanja razstavijo, da si jih lahko ogledajo tudi ostali tekmovalci. Foto: osebni arhiv

LESKO
okna - vrata **Žiri**

LESENA IN ALU/LES OKNA | VHODNA VRATA ZA HIŠE

LESKO ŽIRI d.o.o., Pot v Skale 10, 4226 Žiri
04 510 50 50 | www.lesko.si | info@lesko.si

Andrej Mlakar v svoji delavnici Foto: Tanja Mlinar

du s pravili. Letalski boji združujejo tehnično znanje, natančnost in taktično spretnost. Vsako letalo ima pritrjen dvanajst metrov dolg rdeč trak, cilj pa je med sedemminutnim letom prerezati čim več trakov nasprotnikov in hkrati svojega ohraniti nepoškodovanega. V kategoriji prve svetovne vojne piloti napadajo tudi talne cilje – majhne stebričke, ki jih morajo podreti s krilom, ne da bi se dotaknili tal. Dodatne točke v bojih v prvi svetovni vojni prinašajo modeli letal klasične lesene konstrukcije z motorji na metanol. »Sam imam kljub temu raje električne motorje in se na ta račun odpovem dodatnim točkam,« je priznal Mlakar. Tudi za drugo svetovno vojno zahtevajo letala klasične gradnje, a so lah-

ko že bolj dovršena in so lahko narejena v kalupih iz karbona in steklene tkanine. »Sam najraje uporabljam stiropor ali stirodur in papir, saj je s tem najenostavneje izdelati letalo in ga popravljati ter je poceni.« Na prvenstvo je namreč odpotoval s kar dvajsetimi letali, po šest za vsako kategorijo. V bojih v kategoriji prve svetovne vojne so ostali nepoškodovani trije njegovi modeli letal, v kategoriji druge svetovne vojne pa je sicer enega v boju poškodoval, a ga je še isti dan popravil in z njim nadaljeval boje. Letala po njegovih besedah dosegajo hitrosti do 180 kilometrov na uro, posamezen model pa stane okoli sto evrov. Samo motor je sicer vreden približno 180 evrov, vendar ga je mogoče uporabiti večkrat. »Vse skupaj je zelo adrenalinsko. Včasih se šalim, da smo modelarji malo mazohisti – tedne gradimo letala, nato pa jih razbijemo v nekaj sekundah,« se nasmehe Mlakar.

Andrej Mlakar je bil letos zelo uspešen tudi na tekmovanjih v Sloveniji – čeprav je nekaj tekem izpustil, je v skupnem seštevku sezone osvojil tretje mesto. Treningi so zahtevni, prizna, saj v Sloveniji ni veliko primernih prostorov. Največkrat vadi na zasebnem športnem letališču v Mali Ligojni pri Vrhniki. Ljubezen do modelarstva mu je vcepil oče, ki ga je že kot šestletnika vozil na travnik v Žireh, kjer so se zbirali lokalni modelarji. »To imam očitno že v krvi – oče je bil jadralni zmajar, mama padalka, stric pa predsednik Društva letalcev Kragulj.« Prvega tekmovanja se je udeležil pri osmih letih, danes pa nastopa tudi v kategoriji pro-

Andrej Mlakar je bil del slovenske ekipe na svetovnem prvenstvu WASG 2025. Foto: osebni arhiv

stega stila, kjer piloti s spektakularnimi akrobacijami, dimnimi efekti in glasbeno spremljavo navdušujejo občinstvo. Pozimi večino časa preživi v delavnici, kjer izdeluje nove modele in se pripravlja za prihodnjo sezono, ko med drugim načrtuje nastopa na dveh evropskih tekmovanjih na Finskem.

**OČESNA ORDINACIJA
IN OPTIKA**

CERKLJE
Trg Davorina Jenka 10
064 198 171

ŽIRI
Zdravstveni dom Žiri
064 274 666

NEVERJETNO

UGODNO DO NOVIH OČAL
V NOVEMBRU 2025

BREZPLAČEN PREGLED IN

KAR DO 90% POPUSTA

ZA NAKUP NOVIH SONČNIH
ALI KOREKCIJSKIH OČAL!

Kako do popusta? Naročite se na brezplačen pregled vida in oči. Ob nakupu očal boste izžrebali srečko. Odstanite zlat premaz, za katerim se skriva vaš popust. Vsaka srečka je dobitna in prinaša **NAJMANJ 30%** popusta za nakup korekcijskih ali sončnih očal. Izžrebate lahko 30%, 40%, 70% ali kar 90% popusta. Tega enostavno ne smete zamuditi.

O.D.O.O. TRZAŠKA CESTA 495, BREZOVICA PRI LJUBLJANI

30
let tradicije

30
let tradicije

POGREBNE STORITVE
hipnos d.o.o.
051/ 620-699

Ob izgubi Vaših najdražjih
Vam priskočimo na pomoč
in Vam v celoti opravimo
kompletno pogrebno
storitev.

POGREBNE STORITVE, HIPNOS d.o.o., Žlebe 98,
1215 Medvode, P.E. Barletova cesta Preska - Medvode
telefon: 01/ 361 35 89, www.hipnos.si

www.hipnos.si
24-urna dežurna št.: 051 620 699
hipnos@hipnos.si

Vzpostavili knjižnico semen

V okviru projekta Knjižnica semen so v začetku oktobra v Krajevni knjižnici Žiri pripravili dan zbiranja semen lokalnih in starih sort.

MATEJA RANT

Tudi Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka se je pridružila mreži, ki v svojih prostorih vzpostavlja posebno neknjižno zbirko – knjižnico semen. V knjižnici semen si prebivalci izmenjujejo, hranijo in pridobivajo semena rastlin, predvsem tradicionalnih in lokalno prilagojenih sort.

Deluje podobno kot klasična knjižnica, so pojasnili v Knjižnici Ivana Tavčarja Škofja Loka. »Semena si 'izposodite', jih posejete na svojem vrtu, ob pridelku pridelate nova semena, ki jih nato nekaj vrnete v knjižnico,« so razložili in dodali, da tako skupaj ohranjamo biotsko raznovrstnost in dragoceno znanje o pridelavi rastlin ter hkrati opozarjamo na pomen samooskrbe ter sonaravnega vrtnarjenja. Ob začetku projekta so v knjižnicah na Škofjeloškem pripravili dan zbiranja semen, ki je potekal tudi v Krajevni knjižnici Žiri. Že prvi dan zbiranja semen so tako po besedah koordinatork projekta Bernarde Buh zbrali več kot štirideset vrečk semen. »Obiskovalci so prinesli semena paprike, motovilca, paradižnika, fižola, pastinaka, zelene, ohrovt, redkve, koprca in buče.« Knjižnica semen sicer bo sicer v času od novembra do konca februarja mirovala, je še pojasnila Bernarda Buh, vendar bodo obiskovalci kljub temu lahko prinašali semena v knjižnico v času, ko je odprta.

Tudi v Krajevni knjižnici Žiri so vzpostavili knjižnico semen.
Foto: Tanja Mlinar

Celovit pogled v rastlino, ki je hkrati vir hrane, vlaknin, gradbenih materialov in zdravilnih učinkovin. To ni priročnik za gojenje, temveč vodič za vse, ki želijo konopljo spoznati brez predsodkov.

22

EUR

+ poštšina

Trda vezava, 17 x 24 cm, 112 strani

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po telefonu št.: 04 201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si. Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštšina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Darilo ob tridesetletnici

V Žireh so letos zaznamovali tridesetletnico samostojne občine, ob tej priložnosti pa so prvič prikazali tudi predstavitveni film, ki je osvetlil identiteto, vrednote in razvoj občine v tridesetih letih.

MATEJA RANT

Film o občini Žiri je po novem dostopen tudi na družbenih omrežjih, je pojasnila scenaristka in režiserka Katja Bogataj. Film je nastal v produkciji studia D.K.vi-deoprodukcija. »Z Darjanom Kacinom sva izjemno vesela in ponosna, da sva bila del te zgodbe in sva imela priložnost predstaviti najlepše mesto – Žiri.«

Film gledalce vabi k spoznavanju zgodovine kraja, naravnega okolja in dosežkov v minulih tridesetih letih. Prinaša panoramske posnetke kraja in narave ter prizore iz kulturnega dogajanja in lokalnega vsakdana. Obenem so se sprehodili skozi tridesetletno zgodovino občine in pogled usmerili tudi v prihodnost. »Najlepše pa je videti zadovoljstvo ljudi, ko v filmu prepoznajo svoj dom, njegovo lepoto in srce naše občine,« je poudarila Katja Bogataj. Za glasbeno podlago je v filmu poskrbel

Ob tridesetletnici samostojne občine je nastal predstavitveni film, ki je osvetlil identiteto, vrednote in razvoj občine v tridesetih letih. Foto: D.K.pictures

ULICE ZDRAVJA IN SAMOOSKRBE

Tudi v občini Žiri so prebivalce povabili k sodelovanju v projektu Ulice zdravja in samooskrbe, v okviru katerega si prizadevajo za celovito izboljšanje kakovosti življenja s spodbujanjem trajnostne rabe lokalnih virov, lastne samooskrbe in zdravih življenjskih navad. Občane spodbujajo, da podajo predloge, kako bi posamezna zemljišča lahko dobila uporabno vrednost v smislu prehranske samooskrbe ali oskrbe z vodo ali energijo. »S predlogi zasaditve ali racionalne rabe javnih in zasebnih površin se spodbujajo trajnostne prakse in širijo ideje inovativnega izkoriščanja lokalnih virov,« so pojasnili na občini, kjer bodo predloge zbirali do konca leta. Predlagana zemljišča, so še dodali, bodo zbrana v registru površin s predlogi za preureditev, izbrano pa bo le eno, za katero bo izdelan načrt preureditve.

David Beovič na osnovi žirovske himne in pesmi žirovskih cicibanov avtorja Antona Jobsta, za sodelovanje se je Katja Bogataj posebej zahvalila še Tomu Lemajiču, Valentinu Jesenku, Žanu Slabetu in Maji Justin Jerman ter še vsem drugim, ki so

pomagali pri ustvarjanju in snemanju filma. »V projektu je sodelovalo veliko Žirovcev, žal pa niso bili vsi predstavljeni v končnem filmu. Iskrena hvala tudi njim za njihov dragoceni prispevek,« je še dodala Katja Bogataj.

Odkup – posek – spravilo in prevoz lesa | Odkup biomase
051 358 368 | info@megales.si | www.megales.si

Otroci odkrivali svoje digitalne supermoči

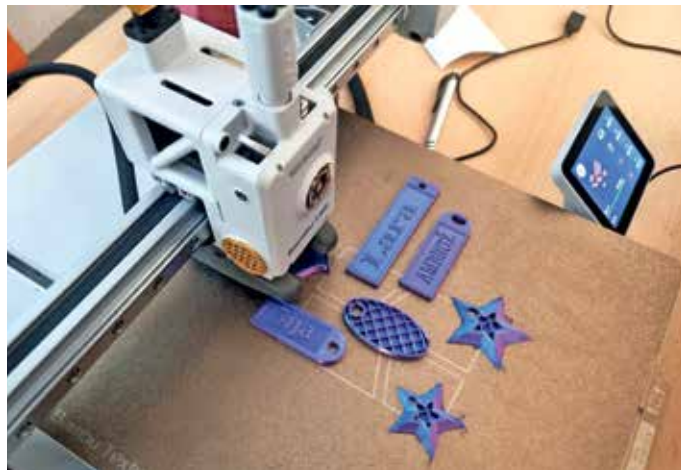
Osnovnošolci so med jesenskimi počitnicami v Knjižnici Žiri na zabaven, a obenem poučen način krepili svoje digitalne veščine.

MATEJA RANT

Brezplačne delavnice je pripravila Ljudska univerza Škofja Loka v okviru projekta DIGILand, ki ga sofinancira ministrstvo za digitalno preobrazbo. Delavnic, ki so združevale ustvarjalnost, tehnologijo in varno rabo interneta se je udeležilo 14 otrok od 5. do 9. razreda. S tem so, kot pravijo organizatorji, »pridobili vstopnico v svet digitalnih supermoči«.

Pod mentorstvom profesorja računalništva in matematike Nejc Grošlja so otroci prvi dan spoznavali, kako pomembna je varna in odgovorna uporaba spleta ter kako prepoznati prave informacije in lažne novice. Grošelj opaža, da so mladi pri uporabi družbenih omrežij še vedno precej lahkomišeln. »Pomembno jih je ozavešiti, da je vedenje na spletu enako kot v resničnem življenju – vedno je dobro premisliti, ali lahko s svojimi dejanji koga prizadeneš.« V nadaljevanju delavnic so udeleženci sodelovali v spletnih klepetih in timskih izzivih, ustvarjali predstavitve, animacije in prve programe ter reševali miselne naloge z digitalnimi orodji. Še posebej jih je navdušilo tekmovanje v spletnih kvizih, kjer so se potegovali za mesta na lestvici najboljših. Veliko zanimanja je poželo tudi 3D modeliranje. Otroci so izdelali svoje digitalne načrte in jih nato s tiskalnikom pretvorili v miniaturne izdelke.

Oskar Novak iz Rovt je bil nad delavnicami navdušen. Izdelal je obesek za ključe z imenom svoje tete, narejen iz materiala, ki se sveti v temi. Zelo dobro pa si je zapomnil tudi lekcijo o varnosti na spletu. »Ne smeš deliti svojih osebnih podatkov ali objavljati fotografij drugih brez njihovega dovoljenja.« Tudi Felix Novak je poudaril, da mu je bilo všeč, ker so se pogovarjali o nevarnostih spleta in ustvarjali obeske za ključke. Lara Zajc iz Žirov pa si je posebej zapomnila, kako pomembna je previdnost pri posredovanju osebnih podatkov. »Če te kdo nadleguje po spletu, moraš to takoj povedati odrasli osebi.«

Vsak je med drugim lahko izdelal program in natisnil svoj obesek za ključke. Foto: Mateja Rant

Delavnic v Žireh se je udeležilo štirinajst osnovnošolcev. Foto: Mateja Rant

POGREBNIK d.o.o.

z vami že 30 let

poslovna enota:

Šutna 11, 4209 Žabnica

24-URNA DEŽURNA ŠTEVILKA:

041 624 685

**ZA CELOTNO OBMOČJE
OBČINE ŽIRI**

www.pogrebnik.si

cvetličarna
DALIJA

pri pokopališču v Žabnici

070 443 902

✉ cvetlicarna@pogrebnik.si

📱 Cvetličarna Dalija

**IZKOPI IN
UREJANJE OKOLICE**

031 223 091

· TLAKOVANJE

· UREJANJE VRTOV

· IZKOPI Z MINI BAGROM

Anita Ogulin
in Vasja Jager

Tako zelo vas imam rada

Anita Ogulin se je rodila v skromni družini slepemu očetu in slabovidni materi, življenje jo je preizkušalo že od najzgodnejšega otroštva. Kljub temu je njeno srce ostajalo polno ljubezni. Ganljiva, iskriva in navdihujoča (avto)biografija.

Poltrda vezava, 184 strani, cena knjige

24⁹⁹ EUR

* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po telefonu št.: 04 201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si. Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Gorenjski glas v vsak dom na Gorenjskem

14 dni brezplačnega časopisa

Akcija 14 dni brezplačnega časopisa je namenjena vsem, ki Gorenjskega glasa še ne poznate ali ga kupujete v prosti prodaji. Podatke za dostavo pošljite na narocnine@g-glas.si ali pokličite 051/682 217. Po preteku 14-dnevnega obdobja vam časopisa ne bomo več pošiljali, vas bomo pa poklicali, povprašali za mnenje in predstavili pogoje za naročnino.

Pridružite se naši veliki družini naročnikov, ne bo vam žal!

V akciji ne morejo sodelovati obstoječi naročniki in tisti, ki živijo na istem naslovu kot naročnik. Prav tako ne morejo sodelovati tisti, ki so obdobje brezplačne naročnine v zadnjem letu že izkoristili.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Gorenjski glas je najbolj bran regionalni časopis v Sloveniji.

škofjeloški pasijon
PROCESSION LOCOPOLITANA
1721

Doživite enkratno izkušnjo pasijonske predstave

Naj letos vstopnico prinese sveti Miklavž

Termini uprizoritev v letu 2026:

Sobota	Nedelja	Sobota	Nedelja	Velikonočni ponedeljek	Sobota	Nedelja
21. 3. ob 20.00	22. 3. ob 16.00	28. 3. ob 20.00	29. 3. ob 16.00	6. 4. ob 16.00	11. 4. ob 20.00	12. 4. ob 16.00

Zagotovite si cenejšo vstopnico v predprodaji do 1. 12. 2025!

Nakup skupinskih vstopnic ali več informacij: **031 403 126**, info@pasijon.si, www.pasijon.si

Prodaja vstopnic:

eventim

NA ZALOGI VELIKA IZBIRA

televizorjev, gospodinjskih aparatov, tiskalnikov, prenosnih računalnikov, zabavne elektronike, tonerjev in kartuš ter baterij vseh vrst!

SERVIS RAČUNALNIKOV

Popravila računalnikov in prenosnikov, menjava baterij, zaslonov, prenos podatkov, odprava programskih napak, nadgradnje in posodobitve ...

PRODAJA TOVARNIŠKO OBNOVLJENIH RAČUNALNIKOV – RAČUNALNIKI IN OPREMA KOT NOVI.

Primer: računalniški komplet – računalnik in monitor HP poslovnega razreda z brezžično miško in tipkovnico

**SAMO
499,00 EUR**

DOBAVA REZERVNIH DELOV

Dobavljamo preko 5 milijonov rezervnih delov za gospodinjske aparate, elektroniko, računalništvo... (na primer polica za hladilnik, črpalka za pralni stroj, daljinec za TV, baterija za prenosnik...)

DALJINCI ZA GARAŽNA VRATA, ZAPORNICE

Vrhunski daljinci WHY EVO, izdelani v Italiji. Na zalogi 12 različnih barvnih kombinacij, samo prinesite delujoč originalni daljinec in vam naredimo kopijo.

MENJAVA BATERIJ V URAH, AVTOMOBILSKIH IN OSTALIH DALJINCIH

Obiščite spletno stran **GLUHICOM.SI**

Cene, objavljene na spletni strani, so običajno priporočene cene proizvajalcev. Pokličite **04 510 60 90** ali pošljite elektronsko pošto na **info@gluhicom.si**, da vam pripravimo ponudbo z najnižjimi cenami na trgu. ZA VSE IZDELKE IZ NAŠE PONUDBE JAMČIMO ENAKO ALI NIŽJO CENO OD KONKURENČNIH PONUDNIKOV, kot so Big-Bang, Mimovrste ali Merkur.

Internet: gluhicom.si
Telefon: 04 510 60 90
E-pošta: info@gluhicom.si
Odprto: 8–12 in 13–16, sobota zaprto

Posredniško
mesto

Gluh!com